

Alabari a Sa'ani a Yahaya

Ucuduwu wa aatagada a nda

Yahaya, na ɗanai Alabari a Sa'ani a nda, u ɗana ta zuzu na Yesu a mantsa ma na Yesu yuwain ulinga wa yi pa o uvaɗi. A tyo ɗe, reve wo o'wo zagbain atsuma a aza e Itoni. Atsuma a aatagada a nda u damma ta ili i na i farai ana u ɗanaɗi oɓolo na Yesu.

Atsuma a Alabari a Sa'ani a nda tsu uwwa ta ili i na Yesu dammai waru tse ene ta ili i na u yuwain ana u ɗanaɗi ɓolo na ama. Tsu uwwa ta adama a ka va Samariya za na usuyi mini mo ucasu u wuma u na Yesu aa casu, ka na e remei atsuma o unusu, i'utsa ya yi Li'azaru za na Yesu kambatoɗi wuma, na ama o ro na abunda. Yesu ɗe ta aciyayi "Amu ɗa", za na ayi ɗa aala a akiza a Asula na Tsuyahuda. U yuwan ta iroci ya abunda i na i rocoi ayi za va aguba va amayun a ɗa, waru ayi ɗa ataci a amayun. Yahaya damma ta cine Yesu yuwain linga va asalama cindere aza a na a ri fo iroci cine Yesu ri. Za ta atsuma e le ayi ɗa ana Yesu kambatoɗi aakutsuma gbagba, u ta tsa Dada va yi, za na tsu lyawa mayan mo ulinga shi.

Yahaya ɗana ta ili i nda adama ama a ca okolo ya Yesu, ayi ɗa Zamawawa. Aaɗiva a 3, o ugesu wa 16, tse ene ta adanshi o ucira a na o rocoi cine Asula a cigai ama o uvaɗi. Ana wo wo'oi Yahaya ene ta ili i nda suru ne esu a yi, tsu ushi ta ili i na u dammai amayun a ɗa.

Ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda

1. Ikaka ya Asula a tyo o uvadi (1:1-18)
2. Alajiya a Yahaya za vu Urumbusu (1:19-34)
3. Yesu fara dangwai ojoro a yi (1:35-51)
4. Linga va asalama cindere (2:1–12:50)
5. Ajuma o ukosu wa Yesu: uge'etosu wa yi nu ukwa wa yi (13:1–19:42)
6. Yesu ta wuma (20:1-10)
7. Yesu roco ta aciyayi a tyo ojoro (20:11–21:25)

Ikaka i na yaa casu wuma

¹ Kafu a yuwan uvadi Danshi* dana ta lo. Danshi'i u dana ta obolo na Asula, Danshi'i unata u da u ri na Asula. ² U to obolo na Asula kafu ufaru wu uvadi.

³ Ayi da u yuwain ili suru. Babu ili i na i ri lo i na u yuwain shi. ⁴ Danshi'i ayi da ufaru u wuma, avu wuma'a u tawaa ama ne ekan. ⁵ Reve eka'an e ikana atsuma e irumbu, agba irumbu'u i gura la'a yi ucira shi.

⁶ Vuma ro dana ta lo za na a tsu de Yahaya,†† za na Asula a lyunguyi tsa malingata ma yi. ⁷ U tawa ta u damma ama amayun e eka'an, tsara ama suru a ca okolo adama e ili i na u dammai. ⁸ Ayi aciyayi ayi da eka'an shi, amma u tawa ta tsara u damma ama amayun e eka'an. ⁹ Ekan a amayun a na a casu ama suru ekan a ta tawa o uvadi, waru u tawa ta de!

* **1:1** Aza a Isra'ila a tsu tara ta Danshi vo o'wo Asula amma nu u ri ko'o diga Asula Dada. Ure u na u la'a lobonoi e ekere a Yahaya da ndolo adama u cuđuwa Yesu Zamawawa. † **1:6** Ayi Yahaya o uguzu u nda ayi da Yahaya za vu Urumbusu, amma ayi da Yahaya aajiya a na a danai aatagada a nda shi.

¹⁰ Danshi'i u dānā tā atsuma o uvadi waru Asula a yuwan tā ulinga nā ayi u yuwan uvadi, agba ama o uvadi e reve yi shi. ¹¹ U tawā tā atsuma e ida ya yi agba ama a yi a usu yi shi. ¹² Amma ozo o ro a usu yi tā, reve a ca okolo e le ya'a yi. Dada u zuwa nle o o'woi muwun mā Asula. ¹³ Agba cine na nan dada le a matsan nle da u zuwa nle o o'woi muwun mā Asula shi. Asula a da na aciyayi u zuwa nle o o'woi muwun mā yi.

¹⁴ Danshi'i u kamba tā vadilima, reve u danu atsuma a tsu. U dānā tā tapu ni isa'ani na amayun. Tse ene tā tsugbain tsā yi tsa na u tsurai adama a na ayi da Mawun ma Dada goon.

¹⁵ Yahaya yuwan tā adanshi a amayun adama a yi ana u dammai, “Ayi nda ayi da Za na n yuwaan ndu adanshi adama a yi: ‘Za na a matsain acaṣa a va u la'a mu tā tsugbain adama a na u tā lo wuma, kafu a yuwan ekpe'win a na a matsan mu.’” ¹⁶ Adama e icigi ya aḅula ya yi e ekere a tsu, daḅa u zuwaa ntsu aba'un suru, waru u ta casu tsu aba'un kuci. ¹⁷ Ama a ushi tā Wilā e ekere a Musa, agba isa'aniḥ na amayun e ekere e Yesu Kristiḥ Zamawawa da o utai. ¹⁸ Babu za na enei de Asula, she Mawun mā tā goon, za na ri unata nā Asula waru u ri a muwwulai nā Dada. Ayi da goon u zuwai ama e revei cine Asula a ri.

*Yahaya yuwan tā adanshi adama e Yesu
(Mat. 3:1-12; Mak. 1:1-8; Luk. 3:1-18)*

¹⁹ Avu azagbain a aza a Isra'ila atsuma a Urishe-
lima a lyungu nan ganu obolo nā nan Levi o ro a
'yawā e ece Yahaya za vu Urumbusu, “Zane da gba
avu vu ri?”

20 Agba u pala le shi, ɔvu u yuwan adanshi a alanga e eteshe, adansa, “Amu ɔa Kristi Zamawawa'a shi.”

21 Dada e ece niyi, “Na ɔvu ɔa Kristi Zamawawa'a shi, zane ɔa vu ri? Avu ɔa Iliya?”[†]

Reve u usu, “O'o, ɔmu ɔa shi.”

Avu e ecishe yi, “Avu Vumavasula† ro ɔa langa?”

Avu u usu, “O'o, ɔmu ɔa shi.”

22 Reve a damma yi, “To zane ɔa vu ri? Damma tsu tsara tsu reve ili i na tsaa damma aza a na a lyungu ntsu. Zane ɔa gba vaa tarasa aciyawu?”

23 Reve u kambuwa le ni idanshi ya Ishaya vumavasula:

“Amu ɔa uɔyo wu nanza e ɔewu atsuma o una, adansa,

‘I fofoo Zagnain ure u sa'ani, za na ri lo a tawa.’ ”

24 Afarishi† a ɔa aza a na a lyunguyi ama o ndolo.

25 Avu e ece, “Na ɔvu ɔa Kristi Zamawawa'a shi, ko Iliya, ko Vumavasula ro langa shi, to, cine vaa yuwusan urumbusu tsunda?”

26 Dada Yahaya damma nle, “N tsu rumbu† ta na mini, amma gogo atsuma o obolo a nda, vuma ro ta pa a na i revei shi. 27 Ayi ɔa u tawai acapa a va. N rawa m bada vunu va atan va yi shi.”

28 Yahaya rumbusu ta ama a lyuci va Batanya za na ri asana a mbanda mu Ufolu wa Urdu ana ili i nda i farai suru.

† 1:21 Adama a na Asula a tarai Iliya a tyo zuva ayi ubuwu wuma, aza a Isra'ila a daga ta a pura Iliya kamba. Musa yuwan ta nzuwulai a na Asula a ta lyunguwa aza a Isra'ila na vumavasula oroci a yi. Aza a Isra'ila a daga ta a pura vumavasula ro langa.

Yesu da Magiri'i ma Asula

²⁹ Ana usana u tawai, aƙu Yahaya ene Yesuƙ a taƙa ubaƙa u na u ri. Reve u damma, “Apa Magiri'i ma Asulaƙ ma na Asula a yuwain ulinga na aƙi na u yuwayin ama o uvadi gafura vu nusu le. ³⁰ Vuma na n yuwusain adanshi a aci a yi a daƙa nda ana n dammai, ‘Za na a matsain aƙaƙa a va u la'a mu ta tsugbain, adama a na u ta lo wuma kafu a yuwan ekpe'win a na a matsan mu.’ ³¹ N reve ko aƙi da shi, amma n yuwusan ta urumbusu na mini, tsara n zuwa ama a Isra'ila e reve ko zane da u ri.”

³² Reve Yahaya damma, “Me ene ta Ruhu cipai diga zuwa oroci a muƙa aƙu u telee yi. ³³ N shi n reve ko na aƙi da shi, amma ana Asula a lyungu numu n rumbusu na mini, u damma mu ta, ‘Na ve ene Ruhu va Akiza a cipusa reve u telee vuma ro, vuma na yaa zama daƙa ndolo. Aƙi da za na tsu rumbu na Ruhu va Akiza.’” ³⁴ Me ene ta ana ili i nda i farai na Yesu. Adama o ndolo n ta dansaa du amayun a na aƙi daƙa Mawun ma Asula.”

Ojoro o ufaru e Yesu

³⁵ Ana usana u tawai, Yahaya danna ta de obolo no ojoroƙ e re a yi a yuwusan urumbusu. ³⁶ Ana we enei Yesu a mmalu, reve u damma, “Apa Magiri'i ma Asula!”

³⁷ Ojoro'o a uwwa ta ana Yahaya dammai ne, daƙa o toniyi Yesu. ³⁸ Ana u vadalai aƙu we ene le o tonishi yi, daƙa we ece nle, “Nye da i ri e izami?”

Reve a usu, “Rabbi,ƙ te da vu ri na nden?” (“Rabbi” urevu wa yi aƙi da “Manlu.”)

³⁹ Reve u usu, “Tawai ye ene.” (A mantsa ma rumu nashi vu ulivu da.) Reve o toni e ene ubaƙa'a, reve a danna obolo hali urana u koto.

⁴⁰ Vuma t̄a ātsumā o ojoro'o āyi d̄a Andarawu mawun m̄a ānawu m̄a Simo Bituru. ⁴¹ Ili i na Andarawu fara yuwain āyi d̄a u zami t̄a mawun m̄a ānawu m̄a yi Simo, āvu u damma yi, “Tse ene t̄a Zamawawa† na a yuwaan ntsu nzuwulai'i!” (Na Tsuyahuda† a yuwan t̄a ulinga n̄a “Zamawawa” waru unatā u d̄a u ri n̄a Tsuheleni† “Kristi.”) ⁴² Āvu Andarawu tara yi ā tyo ubatā u na Yesu ri.

Ana Yesu kālyuwā niyi āvu u damma, “Āvu d̄a Simo, aala a dada vā wu a d̄a Yahaya.† Ā t̄a d̄e wu Kefa.” (Āyi “Kefa” ili i t̄a i d̄a n̄a “Bituru.”)

Yesu dangwa t̄a Filibu n̄a Nataniya

⁴³ Ana usana u tawisai, reve Yesu jiyān u karā ā tyo Galili. Ana we enei Filibu, āvu u damma yi, “Toni mu.”

⁴⁴ Besaida lyuci na Filibu ut̄ai d̄a, waru lyuci va Andarawu n̄a Bituru d̄a. ⁴⁵ Ana Filibu 'yawā cinai Nataniya āvu u damma yi, “Tse ene t̄a vuma na Musa d̄anai adama ā yi ātsumā ā Wilā. Waru amāsul̄a a d̄ana t̄a adama ā yi. Āyi d̄a Yesu ulobo wā Isuhu, waru Nazara d̄a lyuci vā yi.”

⁴⁶ Amma Nataniya damma t̄a Filibu, “Ā t̄a tsurā ili i sa'ani ā lyuci va Nazara?”

Reve u usu, “Tawā ve ene.”

⁴⁷ Ana Yesu enei Nataniya ā tawā yi, reve u damma, “Apa ugundo wa amayun a nkaya n tsu aza a Isra'ila.† Āyi za yipaalishi i d̄a shi.”

⁴⁸ Āvu Nataniya ece yi, “Cine tsa d̄a vu reve numu?”

Āvu u usu yi, “Me ene wu t̄a nden e ikyun yu ubiri, kafu Filibu d̄e wu.”

49 Dada Nataniya usu niyi, “Manlu, avu dada Mawun ma Asula. Avu da Mogono ma aza a Isra'ila.”

50 Reve we ece yi, “Vu usu mu ta adama a na n dammai me ene wu ta e ikyun yu ubiri? Vu te ene ili i gbagbain i na i la'ai nda.”

51 Dada Yesu damma nle, “Amayun a da maa dansaa du, i te ene zuva ukpatu'u, avu waru nlingata ma Asula n dana a 'yawusa na a cipi e ekere a Mawun ma Vuma.”†

2

Mini ma kambai masayan ma inabi

1 O urana wa ta'atsu, avu a yuwan abuki o lolo a lyuci va Kana atsuma a Galili. Mma va Yesu dana ta pe. 2 A banu ta Yesu obolo no ojoro a yi fo. 3 Ana masayan ma inabi† mo kotoi, dada mma va yi tsu damma yi, “Masayan mo koto ta.”

4 Reve Yesu usu, “Mma, nye i da i bura numu na adanshi a nda? Mantsa ma va mo koto ma yuwan na maa yuwan ili i nda shi.”

5 Reve mma va yi damma agbashi, “I yuwan ili i na u damma ndu i yuwan suru.”

6 Nu ufaru, Asula a ca ta aza a Isra'ila wila cine aa dana a yuwusan wuzau. Adama o ndolo ama o u'wa'a a dana ta na ara'atsu a mini a tali, aza a na e she'ein na atali. Ura'atsu suru u tsu gura ta tara ndele m mini ushin a tyo mata'atsu.

7 Avu Yesu damma agbashi'i, “Shitoyin ara'atsu'u na mini.” Dada o shitoyin le tapu hali a tyo o unu.

8 Dada u damma nle, “Gogo kenei wa'a, reve i ca zagbain va abuki'i.”

Reve gba a yuwan ne. ⁹ Ana u pefei, mini'i u kamba ta de masayan ma inabi. U reve ubata u na masaya'an wu utai shi, amma agbashi a na a tawayi na mini'i e reve ta. Dada u deyì vali vu kasa'avu'u, ¹⁰ reve u damma yi, "O ufaru wa abuki o lolo ama a tsu fara ta ne'eshen masayan ma na ma la'ai uyo'o. A tyo de no o sowo masayan lon, avu e ne'eshen za na rawai ayi ndolo uyo'o shi. Agba avu vu soko ta masayan ma na ma la'ai uyo'o hali a tyo gogo."

¹¹ Adama o ndolo atsuma a Kana va Galili da Yesu fara yuwain ulinga wi iroci ya asalama† yu ufaru. Lo da u rocoi tsugbain tsa yi, reve gba ojoro a yi a usu yi.

¹² Ana ayi ndolo kotoi, avu u kara a tyo a lyuci va Kafarnahum obolo na mma va yi, na aza a yi, obolo no ojoro a yi. A danu ta de rana meketeci.

Yesu lapula ta Aa'isamapada

(Mat. 21:12-13; Mak. 11:15-17; Luk. 19:45-46)

¹³ Avu Yesu kara a tyo Urishelima adama a na mantsa ma abuki a Mapasa ma yuwan ta zuzu.

¹⁴ Ana u yawai a Aa'isamapada, avu u cina ama a winasa inan, ni ikyon, obolo na nrukuku. We ene ta waru ozo o ro o otogu a kita'usa ikebe icu'un icu'un. ¹⁵ Avu u kene amunga reve u munga aasudu. Dada u loyi ama'a suru atsuma a Aa'isamapada'a, obolo ni ikyon ni inan i le. Avu wu kebe apada a aza a na a ri a kita'usa ikebe'e, reve u baza ikebe i le. ¹⁶ Avu u damma aza a na a winasa nrukuku, "Tawai ili i nda ubata u nda! She i kambato u'wa wa Dada va wo o'wo eden wan."

¹⁷ Ana ili i nda i farai, reve ojoro a yi a cuwan ni ili i na i ri ufanu de nu ujimu atsuma a Adanshi a Asula:† “Icigi yu u'wa ya wu i to una mu.” ◇

¹⁸ Reve azagbain a aza a Isra'ila e ece yi, “Cu'un vi ili ya asalama i ne i da vaa yuwan, tsara vu roco tsu ubata u na vu tsurai ucira u na vu yuwain ili i nda?”

¹⁹ Avu u usu le, “Lungusai u'wa wa Asula u nda, waru n ta suwisa yi atsuma a rana ta'atsu.” ²⁰ Reve a usu, “Ana a farai usaa wa Aa'isamapada† a nda, u kara ta a'wan amunga na aza a tali kafu o koto yi. Cine tsa da vaa gura suwisa yi atsuma a rana ta'atsu?” ²¹ Amma ana Yesu yuwain adanshi o “u'wa'a,” lipu va yi da u danai a yuwusan adanshi.

²² Ana a 'yasan niyi atsuma a akwakwa, ojoro a yi a cuwan ta ana u dammai tsundolo. Dada a usuyi Yesu na Adanshi a Asula.

Yesu reve ta cine ama a ri

²³ Ana Yesu danai pe atsuma a Urishelima adama a Abuki a Mapasa, ama na abunda a usu yi ta adama a na e enei iroci yi ili ya asalama i na u yuwusain. ²⁴ Yesu gba u reve ta majiyan ma na ma ri pe atsuma o okolo e le suru, agba u lyawa le a dangwaa yi ili i na waa yuwan shi. ²⁵ Ko vuma aa damma yi majiyan ma ama shi, adama a na ayi na aciyayi u reve ta majiyan me le.

3

Nikodimu tawa ta ubata wa Yesu

¹ Atsuma a Azagbain a Mbara,† vuma ro dana ta pe za na a tsu de Nikodimu, ayi Mafarishi ma da.

◇ 2:17 Ica 69:9.

² U 'yawā ta ubatā wā Yesu na ayin, āvu u damma, “Zagbain, tsu reve tā Asulā ā lyungu wu tā ubatā u tsu adama vu rito tsu. Babu za na aa gura yuwan iroci yu ulinga ya asalama i na vaa yuwusan, she nā Asulā ā ri obolo nā ayi.” ³ Reve u usu, “Amayun a da maa dansaa wu, babu za na aa uwa o tsugono tsā Asulā† she na a matsan yi ure.”

⁴ Āvu Nikodimu damma, “Amma nā vuma o o'wo de aabara, cine aa gura matsisan yi? Waa uwisa āatsumā a mma vā yi waru shi. Cine aa yuwan āvu a matsisan vuma we ire?”

⁵ Reve u usu, “Amayun a da maa dansaa wu, babu za na aa gura uwa ātsumā o tsugono tsā Asulā, she na a matsisan yi umatsun we ire nā mini nā Ruhu. ⁶ Ili i na vadilimā matsain vadilimā da, amma ili i na a matsain ātsumā ā Ruhu, Ruhu da. ⁷ She vu yuwan asalama wan a na n damma nuwu, ‘Ni i 'yuwan i ciga āa dashi matsisan du.’ ⁸ Upepu u tsu toni tā ubatā u na u cigai, waru vu tsu uwwa tā ilama yā yi, agba vu reve ubatā u na wu utai shi, agba vee reve ubatā u na wee tyo shi. Ne da u ri nā vuma na Ruhu matsain.”

⁹ Reve Nikodimu ece, “Cine ili i ndolo yaa fara?”

¹⁰ Dada u usu niyi, “Āvu manlu ma gbain ma da vu ri ātsumā a Isra'ila. Nye i zuwai vu kudai e reve ili i nda? ¹¹ N damma wu amayun, tsu yuwan tā adanshi e ili i na tsu revei, waru tsu damma tā ili i na tse enei ne esu ā tsu, nā ne suru i usu ili i na tsu damma ndu shi. ¹² N damma du tā adama e ili yu uvadi suru, agba i usu shi. Adama o ndolo yaa usu shi, ko nā n yuwaan du adanshi e ili i na i ri de zuva. ¹³ Āmu da Mawun ma Vuma,† za na utai zuva goon, agba ko za koto 'yawā de shi. ¹⁴ Cine

Musa† 'yaṣain yo vu rumushili atsuma o una, [◇] ne da fo a ciga a 'yuwan aa 'yaṣan Mawun ma Vuma, ¹⁵ tsara za na ushi niyi no okolo a ta u tsura wuma u babu ukotu.

¹⁶ “Adama e icigi i na Asula a yuwayin uvadi, da da u cayi Mawun ma ta ma yi goon, adama a za na ushi niyi suru u kuwa wan, agba u tsura wuma u babu ukotu. ¹⁷ Asula a lyungu Mawun ma yi atsuma o uvadi tsara u kototo ama shi. Amma u lyungu yi ta adama u wawa ama. ¹⁸ Aa yuwaan aza a na a ushiyi Mawu'un uge'etosu shi. Amma a yuwaan ta de aza a na a ushi niyi shi uge'etosu, adama a na a zuwai okolo e le e ekere a Mawun ma ta ma Asula shi. ¹⁹ Apa ili i na i zuwai uge'etosu u ri lo adama e le: Ekan a tawa ta atsuma o uvadi, agba a ciga yi shi. Irumbu i da a cigai, adama a na linga le iwuya i da. ²⁰ Aza a na a yuwusan iwuya a 'yuwan ta ekan, waru a ciga a rawa ubata we eka'an shi, adama a na a ciga vuma reve iwuya i na aa yuwusan shi. ²¹ Aza a na a yuwusan wuma wa abula a tsu tawa ta ubata e ekan, ama suru a tsu reve ta a na a yuwusan ili i na Asula a cigai.”

Yahaya cuwa ta Yesu

²² Ana o kotoi ili i ndolo, reve Yesu no ojoro a yi a 'yawa upasu wa Yahuda, ubata u na u danuyi obolo ne ele ne'en wa'a. Waru u yuwusaan ta ama urumbusu. ²³⁻²⁴ A mantsa'a koto a shi a zuwa Yahaya† atsuma o u'wa wa ali shi. U rumbusu ta ama a Ayino, adama a na mini ma abunda ma dana ta lo. (Ubata'a u la'ashi alanga na Salima shi.) Ama a 'yawusa ta ya'a yi, waru u rumbusu le ta. ²⁵ Atsuma o ojoro a Yahaya ozo o ro a uwa ta

[◇] 3:14 Mkc. 21:9.

mawasan na vuma va Isra'ila ro adama a wuzā'u. ²⁶ Reve a 'yāwā a damma Yahaya, “Manlu, vuma na ve enei a m̄bāngā mu Uđolu wā Urdu, vuma na vu dammai āyi dā Kristi Zamawawa, āyi fo u t̄a rumbusu ama. Waru ama suru a t̄a 'yāwusā yā'ā yi, agba a t̄awā ubat̄a u tsu shi.”

²⁷ Avu u usu, “Vuma tsu tsurā t̄a ili i na Āsulā a ca niyi goon. ²⁸ Āđu yu uwwa t̄a ana n dammai, 'Āmu dā Kristi† Zamawawa'a shi, amma āmu dā za na Āsulā ā lyunguyi n lapula ure adama ā yi.’

◇ ²⁹ Kasa'avu tsu 'yāwā t̄a ubat̄a u na vali vu kasa'avu ri. I'utsā i vali'i u tsu zānganā t̄a ōbolo nā āyi, nā wu uwwa uđyo wā yi. Āmu i'utsā i vali vu kasa'avu i dā, n yuwan t̄a m̄zāngā m̄ā ābundā a na u lyuwai aci. ³⁰ Āyi gba na a ciga a 'yuwan u d̄ashishi, āmu waru n jebushe.”

Za na t̄awāi diga zuva

³¹ Reve Yahaya lyuwa elime na adanshi u damma, “Za na t̄awāi diga zuva u la'a t̄a ama suru tsugbain. Za na t̄awāi diga o uvadī za vu uvadī dā, waru adanshi o uvadī a dā u ri a yan. Za na gba t̄awāi diga zuva u la'a t̄a ama tsugbain suru. ³² U damma t̄a ili i na we enei ni ili i na wu uwwai, agba ama ā usu ili i na u dammai shi. ³³ Vuma na ushiyi ikaka yā yi, u roco t̄a u usu t̄a ili i na Āsulā a dammai amayun a dā. ³⁴ Vuma na Āsulā ā lyunguyi u tsu damma t̄a adanshi ā Āsulā, adama a na Āsulā a ca yi t̄a ucira u Ruhu vā yi tapu. ³⁵ Dada u ciga t̄a Mawun lon, dāda u ca niyi ucira a aci e ili suru. ³⁶ Vuma na ushiyi Mawu'un u t̄a tsurā wuma u babu ukotu, amma aza a na a

◇ **3:28** Yah. 1:23; Isha. 40:3.

yuwain tsutoni na Mawu'un shi, aa tsura wuma shi. Ama o ndolo a ta dana o sowuso atsumalima e ekere a Asula babu ukotu.”

4

Yesu yuwan ta adanshi na ka va Samariya

¹ Yesu tsurusā ta aza a na a ususu niyi reve u rumbusu le. Reve Afarishi a uwwa a na aza a na oo tonon yi'i a la'a ta aza a Yahaya abunda. ² (Yesu rumbusu ama'a na aciyayi shi, amma ojoro a yi a da u zuwai a rumbusu le.) ³ Yesu reve ta a na Afarishi a uwwa ta adama a yi, da da u lyawai Yahuda, reve u reme mmalu a kambā Galili.

⁴ Ure'e wu utulai ta nu upasu wa Samariya.†
⁵ Ayi a mmalu upasu'u, avu u rawa lyuci na a tsu de Saka, za na ri zuzu ni ida i na Yakubu cayi Isuhu mawun ma yi. ⁶ Urana a tyo aci da da Yesu rawai ooko'o a Yakubu. Avu u kuna adama a mmalu ma alanga n na u yuwain, da da u danuyi zuzu no ooko'o'o.

⁷⁻⁸ Ana ojoro a yi a uwai a lyuci a tsula ilyalya, avu ka va Samariya ro tawa o ooko'o'o adama u kene mini. Da da Yesu damma niyi, “Ne'e mu mini n sowo.”

⁹ Reve u uwa asalama adama a na aza a Isra'ila a tsu kiralai na ama a Samariya shi. Da da u damma niyi, “Avu vuma va Isra'ila da, amu gba ka va Samariya da. Adama a nye vaa pati mu mini mo oso?”

¹⁰ Avu u usu yi, “Vu reve ili i na Asula a cigai u ca wu shi, waru vu reve vuma na aa patishi wu mini shi. Na shi vu reve, vu shi ta pati mu mini ma wuma.”

¹¹ Avu u damma, “Zagbain, vu ri na aaguga shi, waru ooko'o'o u ta aru'un. Te da va tsura mini ma wuma'a? ¹² Akaya a tsu Yakubu† da kapa ntsu ooko'o'o, reve ayi na ama o u'wa a yi ni inama ya aguba ya yi o sowo mini o ooko'o a nda. Vu la'a ta Yakubu tsugbain?”

¹³ Avu Yesu usu, “Za na suru sowoi mini mo ooko'o a nda u ta dashi uwwa akuli. ¹⁴ Amma aza a na oo sowo mini ma na maa ca le aa dashi uwwa akuli shi. Mini ma na maa ca le u to o'wo gashi lyusu mini pe atsuma e le, za na aa ca le mini ma wuma u na woo koto shi.”

¹⁵ Reve u damma yi, “Zagbain, ca mu mini'i adama n dashi uwwa akuli wan. Waru adama n dashi tawa pa mekene ma mini wan.”

¹⁶ Avu u damma yi, “Yawa vu de vali va wu avu i tawa ra.”

¹⁷ Reve u usu, “N ri na vali shi.”

Avu Yesu usu, “Amayun a da a na vu dammai vu ri na vali shi. ¹⁸ Vo olo ta de ali o ton, agba za na vu ri nden na ayi gogo, vali va wu da shi. Vu damma mu ta amayun.”

¹⁹ Reve u damma, “Zagbain, n reve ta avu vumavasula da. ²⁰ Nkaya n va n yuwaan ta Asula aganda a Masasan ma Gerizim, agba adu aza a Isra'ila i damma ta Urishelima da goon ubata u na aa yuwan aganda.”

²¹ Avu u damma yi, “Usu mu, ka, mantsa mo ta lo a tawa ana ama aa yuwaan Dada aganda ko a masasan ma nda ko atsuma a Urishelima shi. ²² Adu aza a Samariya ke'en da i revei adama a za na yaa yuwusaan aganda, atsu gba aza a Isra'ila tsu reve ta ili ya abunda adama a yi, adama a na

aza a Isra'ila a da aa damma cine Asulā aa wawusa ama. ²³ Mantsa mo ta lo a tawa, amayun, mantsa'a ma rawa ta de, ana Ruhu va Asulā aa zuwa ama a yuwaan Asulā aganda ununa ayi u ri. Ele da aza a na Dada cigai a yuwaan yi aganda. ²⁴ E tse ene Asulā shi, adama o ndolo aza a na a yuwaan yi aganda na a 'yuwan a ciga a yuwaan yi na yeni ye esu wan, amma atsuma a ruhu na amayun.”

²⁵ Avu ka'a u damma, “N reve ta a na Zamawawa ri lo a tawa. Ayi da za na a tsu de Kristi. Nu u tawa, u ta cuduwa tsu ili biti.”

²⁶ Avu Yesu damma, “Amu, za na aa yuwusan adanshi gogo'o, amu da ayi.”*[◇]

Ojoro a kambā ta o ooko'o

²⁷ A mantsa'a, reve ojoro e Yesu a kambushi, reve a uwa asalama a na a cina niyi a adanshi na ka'a. Agba ko vuma ta gura ece ka'a, “Nye vu cigai?” shi. Ko e ece Yesu, “Nye i zuwai vaa yuwusan adanshi na ayi?” shi.

²⁸ Avu ka'a u lyawa lo meden ma mini ma yi o ooko'o. Reve u kambā a lyuci da da u dammai ama suru, ²⁹ “Tawa ye ene vuma na damma numu ili i na n yuwain de suru! Ko u ta gura o'wo ayi da Kristi Zamawawa'a?” ³⁰ Reve o uta a lyuci a 'yawa ya Yesu.

³¹ Ele atsuma e ili i ndolo, avu ojoro e Yesu a uwa a dansaa yi, “Manlu, yuwan ankuri, lyuwa ili i ro.”

³² Avu gba u damma le, “N ta ni ilyalya i na i revei shi.”

* **4:26** Aza a Isra'ila e reve ta danshi “amu da” aala a Asulā a da. Pa nda Yesu to rocosu ka'a ayi da Zamawawa'a. ◇ **4:26** Mta. 3:14.

³³ Reve a uwa mecilei, “Vuma ro tawaa yi ta de ni ilyalya?”

³⁴ Avu u damma, “Ya'a va, nna n yuwan ili i na za na lyungu numu cigai n yuwan ili i ta i da ni ilyalya, waru ya'a va nna n koto ulinga wa yi ili i ta i da ni ilyalya. ³⁵ I ta nu udammu, ‘Na a yuwan woto nashi ama o to boloto a yuwan ugasa!’ Amma n ta dansaa du i kalyuwa mejege, i te ene a na ishina i kutsai azama ugasa. ³⁶ Za na ri o ugasa u ta ushishi atsupu, waru u to bolotosu itana yu uduma adama a wuma u na woo koto shi. Adama o ndolo a mantsa ma ta za vu ca'an na za vu ugasa a ta mazanga obolo. ³⁷ Pa nda udammu u nda amayun a da, ‘Vuma ro a cu'usan, za ro waru o ugasa.’ ³⁸ N lyungu du ta i gasa ili i na i lingai shi. Ozo o ro a da a yuwain ulinga'a, adu gba avu i koso ulinga u le, waru reve i tsura akunda a du.”

Ama a Samariya na abunda a ca ta okolo

³⁹ Reve ama a Samariya a lyuci ndolo na abunda a ca Yesu okolo e le adama e ili i na ka'a u dammai, “U damma mu ta ili i na n yuwain de biti.” ⁴⁰ Ana aza a Samariya a rawai ya Yesu, reve a pati yi u danu ne ele, dada wa asai pe ayin e re. ⁴¹ Reve ama na abunda a ca okolo adama e ili i na u dammai.

⁴² Avu a damma ka'a, “Nu ufaru tsu ca ta Yesu okolo adama a adanshi a wu, amma gogo tsu ca ta okolo adama a na tsu uwwa niyi na aciyatsu. Tsu reve ta a na vuma nda na amayun ayi da Zamawawa vu uvadi.”

*Yesu kambato mawun ma zagbain gbaga
(Mat. 8:5-13; Luk. 7:1-10)*

⁴³ Ana a yuwain ayin e re'e, reve Yesu kara a tyo Galili. ⁴⁴ (U damma ta de, a na vumavasula tsu tsura tsugbain a lyuci va yi shi.) ⁴⁵ Ana u rawai Galili, reve ama o upasu'u a ushi yi. E ene ta de ili i na u yuwain a Abuki a Mapasa atsuma a Urishelima adama a na a shi ta de fo.

⁴⁶ Ayi atsuma a Galili, reve u kamba a malyuci ma Kana ubata u na u kambato mini masayan. Vuma ro za tsugbain ubata u mogono ta nden a lyuci va Kafarnahum, ulobo wa yi u tu ubanakun.

⁴⁷ Ana wu uwwai a na Yesu uta ta diga Yahuda avu u rawa Galili, avu u rawa ya'a yi, avu u pati yi u tawa Kafarnahum u kambato mawun ma yi gbaga, adama a na mawu'un u shi a gan makuwa.

⁴⁸ Avu Yesu damma yi, "Na ye ene iroci yi ili ya asalama ni ili i sa'avu shi, yaa usu shi."

⁴⁹ Reve zagbai'in u damma yi, "Manlu, tawa kafu mawun ma va ma kuwa."

⁵⁰ Dada u damma niyi, "Wala a tyo o u'wa, mawun ma wu ma kuwa shi."

Reve vuma'a u usu ili i na Yesu damma niyi, avu u kara a tyo o u'wa. ⁵¹ Ayi a tyo, reve agbashi a yi a ga'aton yi avu a damma yi, "Mawun ma wu ma baruwa ta." ⁵² Avu we ece le mantse ma na mawu'un u kambai gbaga, reve a usu, "Ubanaku'un u lyawa yi ta yon rumu ta vu urana."

⁵³ Dada'a u reve ta a na na rumu ta gan da Yesu dammai, "Mawun ma wu ma kuwa shi." Dada vuma'a na aza a na a ri nden o u'wa wa yi suru a cayi Yesu okolo e le.

⁵⁴ Ayi da ulinga wa asalama we ire u na Yesu yuwain a Galili ana wu utai Yahuda.

5

Yesu yuwain opocino urana wa Ashibi

¹ Ana ili i ndolo i kotoi, avu Yesu kara a tyo Urishelima adama a abuki† a aza a Isra'ila o ro. ² Atsuma a lyuci'i, mabata ma na a tsu de Beteseda na Tsu'arama† ma dana ta lo zuzu nu unantsu u na a tsu de Unantsu wi Ikyon. A yuwan ta kwa'a a mukisa n ton ukandaruwu a mabata'a. ³ A mukisa n ndolo, aza o ubanakun na abunda a tsu danusu ta lo, ozo o ro nrumba n da, ozo o ro waru akutsuma, ozo o ro waru gba shi ozo o osowi a lipu. [A ta pura mantsa ma na malingata ma Asula ma lukuta mini'i ⁴ adama a na mantsa a tyo mantsa malingata'a ma tsu cipa ta a mini'i, reve u lukuta yi. Nu u lukuta yi u koto, avu vuma na fara dasai pe reve u tsura opocino a banakun na a damatosun yi suru.]* ⁵ Vuma ro dana ta lo ubanakun a'wan mata'atsu na kunla. ⁶ Yesu ene yi ta nven, avu u reve a na vuma ndolo jima ta ubanakun. Dada we ece niyi, "Vu ciga ta voo o'wo gbaga?"

⁷ Avu u usu, "Zagbain, u ri n yuwan shi, adama a na n ri na za na ee shede mu a uwa a mini'i shi, mantsa ma na a lukuta mini. Na n ciga ma'uwaa avu nanza fara uwaa mu."

⁸ Reve u damma yi, "'Yon mishin, vu tara aavalu a wu, avu vu wala."

⁹ Babu usan avu vuma'a u kambushi gbaga. Avu u tara aavalu a yi reve u kara.

Urana wa Ashibi† u da ili i ndolo i farai. ¹⁰ Ana azagbain a Isra'ila e enei vuma ndolo na aavalu a

* 5:4 Akuci a atagada a ri na guzu nda shi.

yi, dāda a damma niyi, “Ana'an Ashibi a dā! Wilā u lyawa a na vuma ro a tanu aavalu a yi o urana wa Ashibi shi.”

¹¹ Avu u usu, “Vuma na kambato numu gbaga u damma mu ta, ‘Tara aavalu a wu, avu vu wala.’ ”

¹² Reve e ece yi, “Vuma ne da damma nuwu vu yuwan cu'un vu ulinga u nda?”

¹³ Agba u reve ko vuma ne da kambato niyi gbaga'a shi, adama a na ama a dana ta lo abunda lon, waru cina Yesu kara de sanyi.

¹⁴ A 'yawa de, avu Yesu ga'an na vuma'a a Aa'isamapada avu u damma yi, “Kalyuwa, vo o'wo ta gbaga gogo. Vu lyawa mayan mo unusu tsara ili i na i la'ai ili i nda i cina wu wan.” ¹⁵ Reve vuma'a u 'yawa u damma azagbain a na Yesu da kambato niyi gbagba.

¹⁶ Adama o ndolo, reve azagbain a Isra'ila a fara a casu Yesu atsumalima a na u ta yuwusan cu'un vi ili i ndolo o urana wa Ashibi. ¹⁷ Avu gba Yesu damma le, “Kuci da Dada va aa yuwusan ulinga, ne da fo maa lyuwa elime nu ulinga.” ¹⁸ Adama o ndolo, avu azagbain a Isra'ila a zamishi ure u na o una yi, adama a na u 'yuwain o toni wilā wa Ashibi. Amma ili i na i la'ai uwuyanū ayi da, u damma ta Asula a da Dada va yi, za na zuwa niyi wo o'woi unata na Asula.

Dada ca ta Mawu'un ucira

¹⁹ Avu Yesu usu, “N damma du amayun, babu ili i na Mawun waa yuwan na aciyayi, amma ili i na we enei Dada a yuwusan, dāda fo waa yuwusan. Ili i na Dada yuwain suru, dāda fo Mawun u tsu yuwan goon. ²⁰ Dada u ciga ta Mawu'un, dāda u roco niyi ili i na waa yuwusan suru. Waru u

to roco yi ili i na i la'ai nda mgbain, tsarā suru n ɗu yo o'wo a asalama. ²¹ Cine Dada tsu 'yaṣan ama aṭsuma a aḱwākwa aṣu u ca le wuma, ne ɗa fo Mawu'un waa ca aza a na u dangwai wuma. ²² Babu vuma na Dada u ge'etoi, amma u zuwa ta Mawu'un za vu uge'etosu wa ama suru. ²³ Dada ciga ta ama suru a ca Mawu'un tsugbain, cine a ca niyi tsugbain. Na ama a 'yuwan a ca Mawu'un tsugbain, unata u da a na a 'yuwain a ca Dada za na lyungu niyi tsugbain.

²⁴ “Amayun a da maa dansaa du, vuma na uwwai ili i na n dammai aṣu u usu za na lyungu numu, u ta na wuma u babu ukotu. O kototo vuma ndolo shi, amma u pasa ta ukwa a tyo wuma. ²⁵ Amayun a da maa dansaa du, mantsa mo ta lo a tawa waru u ta pa ana aḱwākwa aa uwwa uɗyo u va Mawun ma Asula, aza a na a uwwai a ta tsura wuma. ²⁶ Dada da ri nu ucira u na waa ca wuma, waru u ca ta de Mawu'un cu'un vu ucira u ndolo. ²⁷ Waru u ca ta de Mawu'un ucira u na wee ge'eto ama suru, adama a na ayi Mawun ma Vuma ma da.

²⁸ “She yo o'wo a asalama adama a nda wan. Mantsa mo ta lo a tawa ana aḱwākwa aṭsuma a ason aa uwwa uɗyo wa yi, ²⁹ aṣu o uta aṭsuma a ason. Aza a na a yuwain isa'ani a ta 'yon a tyo a wuma, aza a na gba a yuwain iwuya a ta 'yon a tyo ubata u na oo kototo le.”

Yesu Mawun ma Asula ma da

³⁰ Aṣu Yesu lyuwa elime na adanshi, “Babu ili i na maa yuwan na aciyava. Dada da lyungu numu, ayi da waru za na roco numu cine mee ge'eto. N tsu ge'eto ta ulobonu, adama a na n ta yuwusan

itoni na ayi, waru n tsu yuwan ili i na maa uwvaa aciyava uyo'o shi.

³¹ “Na amu da n yuwain adanshi adama a aciyava goon, babu za na aa zuwaa mu atsuvu.

³² Amma za na aa yuwusan adanshi adama a va ta lo, waru n reve ta adanshi adama a va amayun a da.

³³ “I lyungu ta nlingata a 'yawa ya Yahaya, avu gba u damma le amayun. ³⁴ Ko na wo o'woi adanshi a vadilima o roco ko zane da n ri shi, amma n yuwaan du ta adanshi ne ele adama i tsura iwawi. ³⁵ Yahaya ikanasa ta gashi fitila na a dabai, waru i zangana ta a na a ca ndu ekan a yi a mantsa wa'a.

³⁶ “Amma ili i gbain i ro i ta lo i na i la'ai Yahaya i na yoo rocosu amayun adama a va. N ta yuwusan adama e ili i na Dada zuwa numu n yuwan! Ili i nda suru i to rocosu a na Dada da za na lyungu numu. ³⁷ Dada na lyungu numu fo ta yuwusan adanshi adama a va, agba koto yu uwva udyo ko ye ene yi shi. ³⁸ I zuwa adanshi a yi o okolo a du shi, ayi da i zuwai adu i kudai a usu a na amu da za na u lyunguyi. ³⁹ I te petelyuwushe atsuma a Adanshi a Asula a majiyan i ta tsura wuma u babu ukotu. Adanshi a Asula a nda waru u yuwan ta adanshi a va! ⁴⁰ Suru na ne i 'yuwan ta a tawa ya'a va, tsara n ca du wuma u babu ukotu.

⁴¹ “N ri e izami yi ica ya ama shi. ⁴² Amma n reve du ta. N reve ta ko vuma ta atsuma a du ciga Asula shi. ⁴³ N tawa ta atsuma a ala a Dada, agba i usu mu shi. Agba i tsu usu ta ama a na a tawai adama a aciyele. ⁴⁴ Vani du i tsu ciga ta i tsura ica ya aciyadu, agba i tsu yuwan atyo a na yaa yuwan,

tsarā i tsurā ica e ekere a Asulā goon shi. To, cine yāa usu mu?

⁴⁵ “Agba a_{mu} da ma_a 'yawa na adanshi a du ubata wa Dada shi. Musa da aa 'yawa na adanshi a du! Ee, Musa za na yaa zuwusa okolo waa kamba du. ⁴⁶Musa dana ta adama a va. Ni i shi i usu Musa, i shi ta usu mu. ⁴⁷Ni i usu ili i na Musa danai shi, to, cine yaa usu ili i na n dammai?”

6

*Yesu lyuwato ta ama ukpakukupa uton
(Mat. 14:13-21; Mak. 6:30-44; Luk. 9:10-17)*

¹ Ana ili i ndolo i farai, avu Yesu kara a tyo upasalai u Mala ma Galili (za na a tsu de Mala ma Tibariya). ² Abajini o obolo o toni yi ta, adama a na e ene yi ta de ana u yuwain iroci yi ili ya asalama, ana u kambatoi aza o ubanakun gbaga.

³⁻⁴ Mantsa ma Abuki a Mapasa ma aza a Isra'ila ma yuwan ta zuzu, avu Yesu 'yawa a masasan obolo no ojoro a yi, reve a danu. ⁵ Ana Yesu enei abajini o obolo a ama a tawa ubata wa yi, reve we ece Filibu, “Te da tsaa tsura ilyalya i na tsaa lyuwato ama a nda?” ⁶ (Yesu ece ta Filibu yeci i nda, tsara u lyungwa yi, adama a na u reve ta de ili i na waa yuwan.)

⁷ Avu Filibu usu, “Ikebe yu ulivu ukpakure (200)* aa gura tsula ilyalya i na za suru a lyuwa ko ke'en shi.”

⁸ Atsuma o ojoro a yi, reve Andarawu mawun ma anawu ma Bituru ma damma, ⁹ “Apa ulobo u

* **6:7** Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tsheleni ayi da “dinari ukpakure (200).” Kalyuwa Ucufluwu wi “Ikebe.”

ro za na ri no opopofu a yitabo† o ton na mugula mu u'yewu n re. Agba ko cine a yuwain aa rawa le shi.”

¹⁰Avu Yesu damma le, “Dammai ama'a a danu.” Ubata'a u dana ta na anlya o utanu lon. Ali ukpakukupa uton (5,000) u da a danuyi ubata u ndolo'o. ¹¹Reve Yesu tara opopofu'u, avu u godyoo Asula adama a na u ca nle. Avu u ca e ne'eshen ali a na a ri lo nden. Ne da fo u yuwain na mugula'a, hali suru nle a tama a cuwan.

¹²Ana a tamai a cuwain, da da u dammai ojoro a yi, “Bolotoi akapi a na a buwai. She tsu lungusai ko ili wan.” ¹³Da da o bolotoi akapi o opopofu a yitabo a na a buwai, avu o shiton asaka kupa ne ejere.

¹⁴Ana ama e enei ili ya asalama i na Yesu yuwain, reve a damma, “Amayun, ayi da da Vumavasula langa na ri lo a tawa atsuma o uvadi.” ¹⁵Yesu reve ta a na ama a ri e ifobi tsara a tawa a kambato yi wo o'wo mogono me le nu ucira, da da gba u karai a tyo a agadi ayi a nde'en.

Yesu wala ta a mini

(Mat. 14:22-33; Mak. 6:45-52)

¹⁶Ana urana u riyai, reve ojoro a yi a kara a cipa zala mala. ¹⁷Ana ubata u rumbanai, agba babu Yesu tawa ubata u le. Avu a uwa a wantsun adama a pasalai a tyo Kafarnahum. ¹⁸A mantsa mo ndolo abajini o upepu a lapusa ta, avu u yuwusan abajini abajini e ike du i mala. ¹⁹Ana ojoro a luwai a tyo e memere ma mala'a,† avu e ene Yesu a mmalu zuva mini. Avu u lyuwa elime na mmalu a tyo ubata u

† **6:19** Ayi ubata'a u damma ta, “mili ta'atsu ko aza a nashi.” Mili ta'atsu ko nashi unata u da u ri na kilomita ton ko tali.

na a ri, dāda a uwwai wovon lon. ²⁰ Dāda u damma nle, “Amu dā. She yu uwwa wovon wan.” ²¹ Avu a shi a ciga a tara yi a wantsun. Babu usan, avu wantsu'un u rawa ubata u na a cigai a tyo.

²² Ana usana u tawai, ama a na a buwai upasu u ndede e reve ta a na wantsun u ta u da u shi de. E reve ta a na Yesu uwai pe a wantsu'un obolo no ojoro a yi shi, amma a kara ta a lyawa yi. ²³ Antsun o ro o uta ta de a lyuci va Tibariya, avu e isawan zuzu nu ubata u na Zagbain godyoyi Asula adama o opopofu a na ama a tamai. ²⁴ Ana obolo a ama e enei de Yesu shi, ko e enei de ojoro a yi shi, avu a uwa a antsun a pasa a tyo a mbanda ma Kafarnahum tsara a zami yi.

Yesu da opopofu a wuma

²⁵ Ana a 'yawai a cina niyi de, reve e ece yi, “Manlu, cine vu yuwain dāda vu rawushi pa nda?”

²⁶ Dāda Yesu usuyi, “Amayun a dā maa dansaa du, i te izami i va adama a na i tamai opopofu hali i cuwain. Agba i ri e izami i va adama a na ye enei iroci yi ili ya asalama i va shi. ²⁷ She i zuwa ucira u du e izami yi ilyalya i na ya langa wan. Amma, i zuwa ucira u du e izami yi ilyalya i na yaa ca wuma u babu ukotu. Ayi dāda ilyalya i na Mawun ma Vuma maa ca du, adama a na Dada Asula o roco ta u usu ta Mawu'un.”

²⁸ Dāda e ece niyi, “Nye i dā Asula a ciga ntsu tsu yuwan?”

²⁹ Reve u usu, “Apa ili i na Asula a ciga ndu i yuwan: I usu vuma na u lyunguyi.”

³⁰ Avu a damma, “Na vu ciga tsu usu wu, yuwaan tsu ili ya asalama. Nye vaa yuwaan tsu?”

³¹ Nkaya n tsu n tama t̄a mana† atsuma o una. A d̄ana yi t̄a pe atsuma a Adanshi a Asul̄a, ‘U ca tsu t̄a opopofu diga zuva tsar̄a tsu tama.’ ” ◇

³² Reve Yesu damma, “Amayun a d̄a maa dansaa d̄u, Musa d̄a za na ca ndu opopofu diga zuva shi. Dada v̄a d̄a za na aa casu opopofu a amayun diga zuva. ³³ Waru opopofu a na Asul̄a a cayi, ayi d̄ada za na t̄aw̄ai diga zuva reve u ca uvadi wuma.”

³⁴ Reve ama'a a usu, “Zagbain, ca tsu opopofu o ndolo kuci.”

³⁵ Dada Yesu dammai, “Amu d̄a opopofu a na a tsu ca wuma. Vuma na t̄aw̄ai ubat̄a u v̄a suru waa d̄ana na ambulu shi, waru za na usu numu suru waa uw̄wa akuli shi. ³⁶ N damma d̄u t̄a d̄e ye ene mu t̄a, agba suru n̄a ne i usu mu shi. ³⁷ Dada ca mu t̄a ama a v̄a, suru nle a t̄awa ya'a v̄a, agba maa 'yuwan le shi. ³⁸ N cipa t̄a diga zuva tsar̄a n yuwan ili i na Asul̄a a cigai n yuwan, agba ili i na n cigai shi. ³⁹ Apa ili i na za na lyungu numu ciga numu n yuwan: N ciga n 'yuwan n lamba ko vuma t̄a atsuma a aza a na Asul̄a a ca numu wan, n ciga n 'yuwan n 'yasan le o urana wu ukosu. ⁴⁰ Aza a na e enei Mawu'un, avu a usu yi a t̄a tsur̄a wuma u babu ukotu, waru n t̄a 'yasan le o urana wu ukosu. Ayi d̄a ili i na Dada v̄a cigai.”

⁴¹ Avu ama a uwa a yuwusan adanshawuya a aci a yi, adama a na u dammai, “Amu d̄a opopofu a na a cipa diga zuva.”

⁴² Avu a damma, “Ayi nda ayi d̄a Yesu, ulobo wa Isuhu. Tsu reve t̄a dada n̄a mma v̄a yi. Cine waa damma, ‘N cipa t̄a diga zuva?’ ”

⁴³ Dada Yesu aa damma, “Lyawai adanshawuya.
⁴⁴ Dada da za na lyungu numu. Babu za na aa
 ta_w uba_ta u va, she na Dada de yi a tyo ya'a va,
 waru n ta 'ya_san vuma ndolo o urana wu ukosu.
⁴⁵ Ama_sula a dana ta, 'Asula o to rito le suru.' ◇
 Za na zuwayi Dada atsuvu, avu u rito ili i na woo
 ritosu yi, u ta ta_w ya'a va. ⁴⁶ Babu za na enei de
 Dada, she amu za na Asula a lyunguyi. Amu da a
 nde'en goon me ene niyi.

⁴⁷ “N ta dansaa du amayun, za na usu numu suru
 u ta na wuma u babu ukotu. ⁴⁸ Amu da opopofu a
 na a tsu ca wuma. ⁴⁹ Nkaya n du n tama ta mana† o
 ogozo, a tyo de reve a kuwa. ⁵⁰ Apa nda opopofu a
 na a cipai diga zuva a tyo o uvadi. Vuma na tamai
 opopofu a nda wa_a kuwa shi suru suru. ⁵¹ Amu da
 opopofu a na a tsu ca wuma, za na cipai diga zuva.
 Vuma na tamai opopofu a nda suru wa_a kuwa shi.
 Opopofu a na maa ca du lipu va da, za na maa ca
 tsara ama o uvadi a tsura wuma.”

⁵² Avu aza a Isra'ila a uwa mawasan v_ani le,
 adansa, “Cine tsa da vuma nda a ca tsu lipu va yi
 tsu tama?”

⁵³ Avu Yesu usu le, “N damma du amayun, ni i
 tama lipu Mawun ma Vuma waru i sowo mpasa
 ma yi shi, ya_a tsura wuma u babu ukotu shi. ⁵⁴ Aza
 a na a tamai lipu va waru o sowoi mpasa n va, a
 ta tsura wuma u babu ukotu, waru n ta 'ya_san le o
 urana wu ukosu. ⁵⁵ Lipu va ilyalya ya amayun i da,
 waru mpasa n va ili yo oso ya amayun i da. ⁵⁶ Aza
 a na a tamai lipu va waru o sowoi mpasa n va o to
 obolo na amu, waru amu n to obolo ne ele. ⁵⁷ Dada
 va za na ri wuma da lyungu numu, amu fo n ta

◇ 6:45 Isha. 54:13.

wuma adama e ili i na Dada vā yuwain. Adama o ndolo, za na tama numu ta yuwan wuma adama e ili i na n yuwain. ⁵⁸ Amu dā opopofu a amayun a na a cipai diga zuva. Vuma na tamai opopofu a nda suru, u tā tsurā wuma u babu ukotu. Agba waa kuwā cine nkaya n dū n kuwai shi, ko na a tamai mana.”† ⁵⁹ Yesu yuwan tā adanshi a nda suru ayi pe a yuwusan uritosu atsumā a aa'isa† a Kafarnahum.

Ama na abunda a lyawa ta itoni ya Yesu

⁶⁰ Ana aza a na oo tono Yesu a uwwai ne, avu a damma, “Ili i nda i tu usan u na vuma ee reve. Cine ama a usu adanshi a nda?”

⁶¹ Yesu reve tā a ta adanshawuya. Dada we ecei, “Ili i nda u balā dū tā? ⁶² To nye yaa jiyān nā ye ene mu, Mawun ma Vuma, a kambā zuva waru? ⁶³ Ruhu dā tsu ca wuma u babu ukotu. Ucira u vuma waa gura yuwan ili shi. Adanshi a na n yuwain dā a zuwa ndu i tsurai Ruhu vā Asulā, za na tsu ca wuma. ⁶⁴ Agba ozo o ro a dū a ca okolo shi.” (O ufaru, Yesu reve tā de aza a na a cayi okolo shi, nā vuma na aa wina yi.) ⁶⁵ Reve Yesu damma, “Adama o ndolo a dā n dammai, ‘Nā Dada tāwaa nā vuma ubatā u vā shi, vuma ndolo waa gura tāwā shi.’ ”

⁶⁶ Adama e ili i na Yesu dammai, dada aza a na oo tono yi nā abunda a vadalai, avu a lyawa itoni ya yi.

⁶⁷ Dada we ecei Kupanejere'e, “Adu fo i ta ciga i kara?”

⁶⁸ Reve Simo Bituru usu yi, “Zagbain, ya zane dā tsaa tyo? Vu tā ni idanshi i na i tsu ca wuma u babu

ukotu. ⁶⁹ Tsu ca ta okolo, waru tsu reve ta a na avu da Za va Akiza va Asula'a."

⁷⁰ Reve Yesu usu, "N dangwa du ta Kupanejere.† Agba za ta atsuma a du Mekerencesu ma da!" ⁷¹ Yahuza ulobo wa Simo Iskariyoti da Yesu yuwusain adanshi a aci a yi. A tyo o ukosu u ta wina Yesu, ko na wo o'woi za ta da atsuma a Kupanejere'e.

7

Muwun ma anawu ma Yesu n usu ili i na u dammai shi

¹ Ana ili i ndolo i kotoi, avu Yesu garasa upasu wa Galili, adama a na u ciga u 'yawa upasu wa Yahuda shi, adama a na azagbain a Isra'ila a ciga ta o una yi.

² A mantsa'a Abuki o Ogodo o Ucuwusan* a aza a Isra'ila a yuwan ta zuzu. ³ Dada muwun ma anawu ma yi n damma niyi, "Vu lyawa ubata u nda reve vu kara a tyo Yahuda, tsara aza a na oo tono wu e ene ili ya asalama i na vaa yuwusan. ⁴ Vuma na cigai ama suru e reve ili i na waa yuwusan, u tsu pa'aton aciyayi shi. Na vaa yuwusan cu'un vi ili i nda, to, utaa aciyawu a alanga eteshe." ⁵ Ko muwun ma anawu n usu shi.

⁶ Dada Yesu damma nle, "Gogo da mantsa ma na ma kara shi. Amma ya'a du, mantsa suru wu

* **7:2** A Abuki o Ogodo o Ucuwusan, aza a Isra'ila a tsu yuwan ta mazanga adama a na o kotoi ugasa. A tsu yuwan ta ogodo o ro lo a na aa dana a danu pe ajuma a ta. Ne da a tsu cuwan na cine nkaya n le n danuyi o ogodo a mantsa ma na a dana i a agara atsuma o una a'wan amunga kafu a uwa e ida i na Asula a yuwaan nle nzuwulai.

ntsaa ɗu ta. ⁷ Ama o uvadi u nda aa 'yuwan ɗu shi. A 'yuwan mu ta adama a na n damma nle a ta yuwusan ili i iwuya. ⁸ 'Yoyin i kara a 'yawa ubata wa abuki. N ri ufoɗu u na ma a 'yawa de shi, adama a na mantsa ma va koto ma yuwan shi.” ⁹ Ana Yesu dammai tsundolo, avu wi isawan pe atsuma a Galili.

Yesu yuwan ta uritosu a Aa'isamapada

¹⁰ Ana muwun ma anawu n karai a tyo ubata wa abuki'i, ayi fo u 'yawa ta de usokowu, u 'yawa a alanga e eteshe shi. ¹¹ Azagbain a Isra'ila a ciga ta e ene yi ubata wa abuki'i, daɗa a lyuwai elime na yeci adansa, “Te da gba u ri?”

¹² Atsuma o obolo'o, ama na abunda a yuwusan ta adanshi na yemenu a aci e Yesu. Ozo o ro a damma a na, “Vuma va abula da.”

Ozo o ro gba a damma, “Ama a da waa yuwusaan open.”

¹³ Babu vuma na yuwain adanshi a yi a alanga e eteshe, adama a na a ta uwwusa wovon wa azagbain a Isra'ila.

¹⁴ O urana wa nashi wa abuki'i,† Yesu 'yawa ta a Aa'isamapada, avu u reme uritosu. ¹⁵ Aza a Isra'ila a yuwan ta asalama hali a damma, “Koto vuma nda danu e ekere a manlu shi. Cine tsa da u yuwan u reve ili i nda na abunda tsunda?”

¹⁶ Daɗa Yesu usuyi, “Ili i na moo ritosu ya'a va da wu utai shi, amma Asula a na a lyungu numu, ayi da u ca numu ele. ¹⁷ Na ama a dangwa a yuwan ili i na Asula a cigai, e te reve uritosu u va ubata wa

† **7:14** Rana kunla vu ukosu va Abuki O Oogodo o Ucuwusan a da.

Asula u da wu utai, amma ya'a va da shi. ¹⁸ Ama a na aa yuwusan uritosu wi ili ya aciyele, e te izami yi ica e ekere a ama. Amma vuma na cigai akapi a cuwa za na lyungu niyi, amayun a da u tsu damma. U tsu yuwan epen shi, ko ke'en. ¹⁹ Musa ca du ta Wila'a, agba babu za na kuru niyi. Nye i zuwai i cigai yu una mu?"

²⁰ Reve ama'a a usu, "Vu ta no otoni a lima! Nan zane da gba a cigai o una wu?"

²¹ Dada Yesu usu nle, "Nyuan ta ili ya asalama i ta, avu suru ndu i kara a asalama. ²² Musa damma du ta i pada muwun n du uryumbu. (Nkaya n du n da n farai ulinga u ndolo, Musa da shi). I tsu pada ta mawun uryumbu, ko urana wa Ashibi u da. ²³ Ayi da nda i tsu pada ta mawun uryumbu o urana wa Ashibi adama i kuru Wila wa Musa. To, adama a nye i ri o upan na amu a na n kambatoi vuma ro gbaga o urana wa Ashibi? ²⁴ I lyawa uge'etosu adama a na ye enei cine ili i rotsoi. I yuwan uge'etosu wi ili i na ye enei amayun."

Yesu Kristi Zamawawa da?

²⁵ A mantsa mo ndolo, avu ama a Urishelima o ro a dammulai, "Vuma na azagbain a cigai o una dada nda. ²⁶ Agba u ta yuwusan uritosu ubata u na ama e ene yi waru a uwwa yi, agba babu vuma na putsaa niyi. She damma azagbagbain a usu ta a na ayi Zamawawa da na amayun. ²⁷ Amma tsu reve ta lyuci vuma nda'a. Agba na Zamawawa va amayun tawa, babu za na ee reve ubata u na wu utai."

²⁸ Yesu pe a yuwusan uritosu a Aa'isamapada, dada u 'yasain udyo, "Ee, i reve mu ta, waru i reve ta lyuci va. Amu da n lyunguyi aciyava shi. Za na

lyungu numu za va amayun da, agba i reve yi shi.
²⁹ Amma a_{mu} n reve yi ta, adama a na mu uta ta ubata u na u ri, ayi da waru u lyungu numu.”

³⁰ Ana u dammai ili i nda, avu ama a shi a ciga e reme yi. Agba a tsura vuma na gura ju'wan niyi shi, adama a na mantsa mo koto ma rawa shi.

³¹ Ama na abunda a usu ta Yesu. Dada a dammai, “Na Zamawawa u tawa, u ta gura yuwan ili ya asalama i na i la'ai ili i na vuma nda aa yuwusan?”

A lyungu ta adugari e reme Yesu

³² Ana Afarishi a uwwai obolo a adanshi adama e Yesu, reve ele obolo na nan ganu a gbagbain a lyungu adugari a Aa'isamapada e reme yi.

³³ Avu Yesu damma, “N ta dana obolo na adu woto meketeci, avu n kamba a tyo ubata wu za na lyungu numu. ³⁴ A mantsa mo ndolo, i ta zami mu, agba yaa tsura mu shi. Agba yaa gura 'yawa ubata u na n ri shi.”

³⁵ Avu azagbain a Isra'ila a dammulai vani le, “Ubata u ne u da vuma nda cigai u 'yawa hali na tsaa zami yi agba tsee ene yi shi? U ta 'yawa e ilyuci ilyuci ya Heleni ubata u na ama a tsu a ri nden tsara u rito Nheleni n na n ri de? ³⁶ Nye i da waa yuwusan majiyan ana u dammai, ‘I ta zami mu, agba yaa tsura mu shi’, waru ‘Yaa gura 'yawa ubata u na n ri shi?’”

Mini ma na ma tsu ca wuma

³⁷ O urana wu ukosu wa abuki'i, za na ayi da abajini o urana, avu Yesu 'yon mishin dada wu utayi ufo zuva, “Vuma na aa uwwusa akuli biti u tawa ubata u va, reve u sowo. ³⁸ Cine Adanshi a Asula a dammai, ‘Vuma na usu numu suru, dola na tsu casu mini ma wuma ma ta dana oo utusa

atsuma a yi.' †³⁹ Yesu yuwan ta adanshi adama a Ruhu va Akiza. Koto Asula a ca Ruhu'u shi, adama a na koto u 'yasan Yesu avu u ca yi tsugbain shi. Agba a tyo o ukosu, aza a na a usuyi Yesu a tsura ta Ruhu'u.

Mawasan adama e Yesu

⁴⁰ Ana ama a uwwai adanshi e Yesu, dada ozo o ro e le a dammai, "Ili i ro yi lo shi, vuma nda'a Vumavasula langa va amayun da."

⁴¹ Ozo o ro gba a damma, "Ayi da Kristi Zamawawa'a."

Reve gba ozo o ro a damma, "Kristi Zamawawa oo uta diga Galili shi. ⁴² Adanshi a Asula a damma ta Kristi Zamawawa to uta o ugundo u Mogono Dawuda waru a ta matsan yi Batalami, lyuci na Dawuda danai nden." ◇ ⁴³ O6olo a ama'a e ne'eshen ta ure adama e Yesu. ⁴⁴ Ozo o ro atsuma e le a shi ta a ciga e reme Yesu, amma babu za na gura ju'wan niyi.

Azagbain a 'yuwan ta a usu Yesu

⁴⁵ Avu adugari'i a kamba ubata u nan ganu a gbagbain† na Afarishi, aza a na e ece nle, "Nye i zuwai i tawai na Yesu pa shi?"

⁴⁶ Reve a usu, "Koto a tsura vuma na dammai ili i na vuma nda dammai shi!"

⁴⁷ Dada Afarishi a usuyi, "Hali na adu fo Yesu pusan du ta ana? ⁴⁸ Ko ganu gbain ko Mafarishi ma ta atsuma a tsu a usu yi shi! ⁴⁹ O6olo a ama a nda koto e reve Wila wa Musa shi. Asula yuwaan le ta una!"

† **7:38** Izk. 47:1; Zak. 14:8. Re re ta lo na aa gura jijan ko zane da mini mo utai ya'a yi. 1) za vi itoni na 2) Yesu, ufaru wi iwawi.

◇ **7:42** 2 Sam. 7:12; Mik. 5:2.

⁵⁰ Nikodimu Mafarishi mā dānā tā lo, vuma na shi 'yāwāi yā Yesu nu ufaru tsarā we ene yi. U damma le tā, ⁵¹ “Wilā u tsu u lyawa tsu tsu kototo ama babu tsu uwwa ili ya aguji i le shi. U ri ulobonu tsu ge'eto nle babu na tsu revei unusu u na a yuwain shi.”

⁵² Dada ele a dammai, “Upasu wā Galili u da vu utai fo? Kalyuwā Adanshi a Asulā ulobonu, vu te reve babu vumavāsulā na oo utā diga Galili.”

[⁵³ Ne da ibolo'o i kotoi, avu ama e bete'we a tyo a 'wa le.

8

E reme tā aashakala

¹ Yesu gba u karā tā a tyo a Masasan mā Zetun. ² Ana usana u tawai, reve u 'yāwisā a Aa'isamapaḍa nā wasasa. Ama suru a tāwā tā ubatā u na u ri, avu u danu u karā o ritosu le. ³ Reve munlu n Wilā na Afarishi a tāwā nā ka na e remei e tsipere. Avu a zuwa yi wi isawan e memere ma ama. ⁴ Avu a damma, “Manlu, ka nda e reme yi tā atsumā e tsipere. ⁵ Wilā wa Musa u rito tsu tā a na cu'un vu ka ndolo suru a vara yi na atali o una yi! Avu gba nye vu dammai?” ⁶ A yuwan yi tā cu'un yeci i ndolo tsarā a lyungwā yi, waru e reme yi nu unusu.

Reve u kaḍato reve u yuwan idana e ida na aakatsu a yi. ⁷ Avu a yuwisan yi yeci adama a ka'a, a tyo o ukosu avu u gaḍuwa dada u damma nle, “Nā vuma ro atsumā a ḍu koto u yuwan unusu shi, lyawa wo o'wo za na aa fara vara yi na aatali.”

⁸ Avu u kaḍatowisā u yuwan idana e ida.

⁹ Ana a uwwai ne, reve e bete'we aza a ta ta. Aza a kpakpara da a fara karai. A tyo o ukosu Yesu da na ka'a a buwai lo goon no obolo'o. ¹⁰ Avu u gaduwisa dada we ecei ka'a, "Te gba ama'a? Vuma ro buwa lo a na wee ge'eto wu shi?"

¹¹ Reve u usu, "Manlu, ko vuma buwa pa shi."

Dada u damma niyi, "To, ko amu moo kototo wu shi. Wala, agba she vu dashi yuwan unusu wan.]"*

Yesu da ekan o uvadi

¹² A tyo de, avu Yesu damma ama'a, "Amu da maa casu ama o uvadi ekan. Vuma na kuru numu suru u ta tsura ekan a na a tsu ca wuma, waru waa wala atsuma e irumbu shi."

¹³ Reve Afarishi a damma yi, "Ana vaa yuwusan adanshi a aciyawu, avu da goon vaa dansa a na ili i nda amayun a da. Tsu usu ili i na vu dammai shi."

¹⁴ Reve u usu, "Ee, n ta dansa ili i nda adama a aciyava, amma waru amayun a da. N reve ta ubata u na mu utai, waru n reve ta ubata u na mee tyo. Adu gba i reve ubata u na mu utai nu ubata u na mee tyo shi. ¹⁵ Adu da yee ge'etosu cine vadilima ee ge'etosu. Amu gba mee ge'etosu vuma shi. ¹⁶ Agba ko na n ge'eto, ure u na mee ge'etosu amayun a da, adama a na amu da a nde'en shi. Dada na lyungu numu to obolo na amu. ¹⁷ Wila u du u damma ta, na ama e re a yuwan adanshi a ta adama e ili i ro, i ciga i 'yuwan i usu ili i na a dammai. ¹⁸ Amu da vuma na yuwain adanshi adama a aciyava, waru Dada na lyungu numu ta yuwusan adanshi a aci a va."

¹⁹ Reve e ece, "Te da dada va wu?"

* **8:11** Akuci a aatagada a ri na guzu nda shi.

Avu u usu, “I reve mu shi, agba i reve Dada va shi. Ni i shi i reve mu, i shi te reve Dada va fo.”
 20 U damma ta ili i nda suru a mantsa ma na u yuwusain uritosu a Aa'isamapada, zuzu nu ubata u na a shi a zuwusa ikebe. Agba babu za na reme niyi, adama a na mantsa ma yi ma buwai.

Yaa 'yawa ubata u na mee tyo shi

21 Yesu dammisa ta Afarishi'i, “N ta kara n lyawa du, i ta zami mu, ne da waru yaa lyuwa elime nu unusu u du, reve i kuwa. Yaa 'yawa ubata u na mee tyo shi.”

22 Avu azagbain a Isra'ila a damma, “U damma ta tsa'a 'yawa ubata u na wee tyo shi. U ta a majiyan wu una aciyayi?”

23 Reve u damma, “Adu ama o uvadi a na a ri zala da, agba amu o uvadi wa zuva u da n ri. Adu aza o uvadi a nda a da, agba amu za vu uvadi u nda u da n ri shi. 24 Ayi da i zuwai n damma ndu i ta kuwa obolo nu unusu u na yaa yuwusan. Nni i 'yuwan a usu a na amu dada†◇ za na n dammai n ri, babu ili i ro i ta kuwa atsuma a nusu du.”

25 Reve e ece, “Avu gba zane da vu ri?”

Avu u usu, “Amu da vuma na n tsu dansaa du n ri. 26 N ta ni ili i na maa damma aci a du, waru ni ili ya abunda i na mee ge'eto a aci a du. Amma maa damma ili i na n ri ne ele shi. Adama a na za na lyungu numu amayun a da u tsu dansa kuci, waru n damma ta aza o uvadi ili i na u damma numu goon.”

† 8:24 Aza a Isra'ila e reve ta danshi “amu da” aala a Asula a da. Adama o ndolo a tara ta Yesu de ta aciyayi Asula. ◇ 8:24 Mta. 3:14.

²⁷ Ama e reve a na waa dansaa le adama a Dada'a shi. ²⁸ Adama o ndolo a da u damma nle, “Ni i 'yasan Mawun ma Vuma zuva va akpata,† i ta reve a na amu dada za na maa dansaa du n ri. I reve waru n tsu yuwan ili nu ucira u va shi. Ili i na Dada va rito numu da goon n tsu damma. ²⁹ Za na lyungu numu to obolo na amu. Koto u kara u lyawa mu a nde'en shi, kuci da waru n tsu yuwan ili i na waa uwwa uyo'o u va.” ³⁰ Ama a abunda a na a uwwai ili i na Yesu dammai, a usu yi ta.

Amayun a ta bada wu

³¹ Avu Yesu damma aza a na a usu niyi, “Ni i lyuwa elime ni itoni yu uritosu u va aza e itoni ya amayun a da i ri. ³² Ne da yee reve amayun, waru amayu'un u ta bada du.”

³³ Reve a usu, “Atsu muwun n tsukaya ma Ibrahim n da, koto tso o'wo agbashi a ama o ro shi. Cine vu dammai a ta bada tsu?”

³⁴ Reve u usu, “N damma du amayun, vuma na yuwain unusu suru aagbashi o unusu a da. ³⁵ Aagbashi a tsu danu o u'wa wu zagbain suru suru shi, amma ulobo wu u'wa kuci o u'wa wa dada va yi da u tsu dana. ³⁶ Adama o ndolo na Mawun u bada du, i to o'wo faan na amayun. ³⁷ N reve ta a na adu muwun n tsukaya ma Ibrahim n da, agba i ciga ta yu una mu adama a na i usuyi uritosu u va shi. ³⁸ N ta dansaa du ili i na Dada va roco numu, agba i ta yuwusan ili i na dada du damma ndu.”

³⁹ Reve a usu, “Ibrahim da dada tsu.”

Avu u damma, “Na adu muwun ma Ibrahim n da na amayun, i ta yuwan ili i na Ibrahim yuwain.

⁴⁰ Amayun a da maa dansaa du, amayun e ili i

na mu uwwai ubaṭa wa Asula, aḍu da nda gba i cigai yu una mu. Ibrahim aa yuwan cu'un vi ili i ndolo shi. ⁴¹ Agba aḍu i ta yuwusan ili i na dada ḍu yuwain foyi.”

Reve a usu, “Atsu agirutu a da shi! Asula a da Dada va amayun tsu.” ⁴² Avu u damma le, “Na Asula a da Dada ḍu, i shi ta ciga mu, adama a na n taṅa ta ubaṭa u ḍu diga a Asula. Agba amu da n taṅaṅayi aciyava shi, ayi da u lyungu numu. ⁴³ I reve ili i na n damma ndu shi, adama a na i usuyi uritosu u va shi. ⁴⁴ Mekerencesu ma da dada ḍu, i tsu yuwan ta ili i na u cigai foyi. Diga o ufaru za mona da waru za ve epen da. Babu ili ya amayun a aci a yi. Ili ya aciyayi a da u tsu yuwan adanshi, waru ili i na u dammai suru epen a da. Za ve epen da goon shi, amma waru dada ve epen da. ⁴⁵ Amma amayun a da maa dansaa ḍu, ayi da waru ili i na i zuwai i usu numu shi. ⁴⁶ Atsuma a ḍu, zane da na amayun aa gura reme mu nu unusu? Waru ana maa dansaa ḍu amayun, nye i zuwai i usuyi shi? ⁴⁷ Vuma na Asula a da Dada va yi, u tsu zuwa ta atsuvu a Adanshi a Asula. Aḍu gba aza a Asula a da shi, ayi da i zuwai i zuwai atsuvu a ḍu shi.”

Yesu la'a ta Ibrahim

⁴⁸ Avu aza a Isra'ila a usu, “Tsu ta mejege na tsu damma avu vuma va Samariya† da, waru vu ta no otoni a lima atsuma a wu!”

⁴⁹ Reve Yesu usu, “N ri no otoni a lima shi. N ca ta Dada va tsugbain, avu i 'yuwan a ca mu tsugbain. ⁵⁰ N ri e izami i tsugbain tsa aciyava shi. Amma za

† **8:48** Na za va Isra'ila de za ro za va Samariya, wisulusa u da u danai. E reve ta a na Yesu diga Galili da wu utai, agba Samariya da shi.

na cigai n ushi tsugbain ta lo, ayi da waru za na aa yuwan uge'etosu. ⁵¹ Amayun a da maa dansaa du, vuma na yuwain itoni nu uritosu u va, waa kuwa shi.”

⁵² Avu a damma yi, “Gogo tsu reve ta a na vu ri no otoni a lima! Ko Ibrahim na amasula a kuwa ta. Avu gba vu damma ta, ‘Vuma na yuwain itoni nu uritosu u va, waa kuwa shi.’ ⁵³ Avu vu la'a ta dada tsu Ibrahim atsuma a tsugbain? U kuwa ta, ne da fo amasula. A majiyan ma wu, zane da vaa tarasa vu ri?”

⁵⁴ Reve u usu, “Na n ca aciyava tsugbain, tsugbain tso ndolo ili i da shi, ko ke'en. Dada da vuma na ca numu tsugbain, waru i damma ta a na ayi da Asula a du. ⁵⁵ Koto i reve yi shi, amma amu n reve yi ta. Na n damma koto n reve yi shi, n to o'wo za ve epen tsa adu. Amma n reve yi ta, waru n tsu yuwan ta itoni ni ili i na u dammai biti. ⁵⁶ Dada du Ibrahim yuwan ta mazanga a na wee ene mantsa ma na maa tawa. We ene yi ta waru u yuwan ta mazanga.”

⁵⁷ Avu a damma, “Cine vu yuwain ve enei de Ibrahim? Koto vu rawa a'wan kupoton shi.”

⁵⁸ Reve u usu, “Amayun a da maa dansaa du, kafu a matsan Ibrahim, Amu [◇] dada za na n ri lo.”†

⁵⁹ Ana Yesu yuwain adanshi a nda, avu ama a tada atali tsara o una yi. Reve Yesu wo odoru o uta, u lyawa Aa'isamapada'a.

9

Yesu yuwaan ta irumba opocino

◇ 8:58 Mta. 3:14.

¹ Yesu pe aṭsuma a mmalu, aṅu we ene vuma na a matsain irumba. ² Aṅu ojoro a yi e ece yi, “Manlu, nye i zuwai a matsain vuma nda irumba? Adama o unusu wa yi u da ko adama o unusu u nan dada va yi?”

³ Reve u usu, “Vuma nda ri irumba adama o unusu wa yi ko o unusu u nan dada va yi shi. Ne da a matsan niyi tsara Asula o roco ucira wa yi a tyo e ekere a yi. ⁴ Nu urana, tsu 'yuwan tsu ciga tsu lyuwa elime nu ulinga wu za na lyungu numu. Ayin o ta lo a tawa na vuma aa gura linga shi. ⁵ Amu pa aṭsuma o uvadi u nda, amu da n tsu ca ama o uvadi ekan.”

⁶ Ana u dammai ne, aṅu u tsuwan matsan e ida, aṅu u sukuta yi, reve u kene yi dada u putalayi vuma'a e esu. ⁷ Reve u damma vuma'a, “'Yawa vu sa'a esu a wu a Mabata ma Siluwamu.” (Urevu wa “Siluwamu” ayi da “Lyungu.”) Aṅu vuma'a u kara u sa'a. Ana a kambai o u'wa, reve we ene ure.

⁸ Aṅu ama o ubata'a na akapi a na e revei u dana ta irumba a yuwusan ipati reve e ece, “Vuma ndede dada, za na tsu danusu a yuwusan ipati shi?”

⁹ Aṅu ozo o ro a damma, “Ayi dada.”

Akapi gba a damma, “O'o, u rotso ta vuma ndede'e.”

Reve zavipati'i u reme adansa, “Amu dada!”

¹⁰ Reve e ece yi, “Cine vu yuwain dada ve eneshe gogo?”

¹¹ Dada u usuyi, “Vuma na a tsu de Yesu da re'wetoi mabula aṅu u putala mu e esu. Reve u damma mu, “'Yawa a Mabata ma Siluwamu vu sa'a esu a wu.' Ana n 'yawa n sa'ai, reve me ene.”

¹² Avu e ece yi, “Te da vuma'a?”
Avu u usu, “N reve shi.”

Afarishi a ciga ta e reve ili i na i farai

¹³ Avu ama'a a 'ya^{waa} Afarishi na vuma na danai irumba'a. ¹⁴ Urana u na Yesu fo^{boi} ma^{bula} avu u ka^{mbato} yi gbaga Ashibi a da a shi. ¹⁵ Dada Afarishi o ro e ecei vuma'a, “Te da vu tsur^{ai} yeni ya wu?” Reve u usu, “Vuma ro putala mu ta ma^{bula} mo uta^{nu} e esu, avu n sa'a le, gogo amu da nda e eneshe.”

¹⁶ Avu Afarishi o ro a damma, “Ayi vuma nda Yesu, wu uta uba^{ta} wa Asula shi, adama a na u yuwan tsutoni na wila wa Ashibi shi.”

Ozo o ro gba a damma, “Vuma na ri nu unusu waa gura yuwan cu'un vi iroci yi ili ya asalama o ndolo shi.” Adama o ndolo a usulaⁱ shi.

¹⁷ Avu e ecishe vuma'a, “Nye vaa damma adama a vuma na ka^{mbuwa}i esu a wu gbaga?”

Avu vuma u usu, “Ayi vumava^{sula} da.”

¹⁸ Agba azagbain a Isra'ila a usu a na u danai irumba shi, avu u ka^{ra} eneshe gogo shi. Reve a lyungu e dewe le nan dada va yi. ¹⁹ Avu e ece le, “Ulobo u du u da nda'a? I damma u dana ta irumba ana i matsan niyi. Cine tsa da u yuwain dada we eneshe gogo?”

²⁰ Reve nan dada va yi a usu, “Tsu reve ta a na ayi mawun ma tsu ma da, waru tsu reve ta tsu matsan yi ta irumba. ²¹ Amma tsu reve ko cine tsa da u yuwain we eneshe gogo shi. Waru tsu reve za na ka^{mbato} niyi gbaga shi. Ece niyi. U rawa ta a'wan a na waa gura damma du na aci^{yayi}.” ²² A damma ta ne adama a na a ta uwwusa wovon wa aza a Isra'ila. Aza a Isra'ila a damma ta de vuma

na dammai Yesu Zamawawa da, waa dashi uwisa a aa'isa shi. ²³ Ayi da i zuwai nan dada va yi a dammai, “U rawa ta u yuwan adanshi na aciyayi. Ece niyi!”

²⁴ Avu aza a Isra'ila e dewishe yi we ire avu a damma, “Kucina na Asula reve vu damma tsu amayun! Tsu reve ta vuma na kambato nuwu gbaga nda za vu unusu da.”

²⁵ Avu u usu, “N reve ko za vu unusu da shi. Apa ili i ta i na n revei: N dana ta irumba agba gogo n te eneshe.”

²⁶ Avu e ece yi, “Nye u yuwaan nuwu? Cine tsa da u kambatoi esu a wu gbaga?”

²⁷ Reve u usu, “N damma du ta de, agba i zuwaa mu atsuvu shi. Cine i cigai yu uwwisa? I ciga ta yoo o'wo aza e itoni a yi fo?”

²⁸ Avu e isula yi adansa, “Avu da za vi itoni va yi, agba atsu aza e itoni ya Musa a da. ²⁹ Tsu reve ta Asula a yuwaan ta Musa adanshi, agba atsu tsu reve lyuci na vuma nda utai shi.”

³⁰ Avu u usu, “Ili ya asalama i da nda'a! U kambato ta esu a va gbaga, agba adu i reve ubata u na wu utai shi. ³¹ Atsu tsu reve ta Asula a tsu zuwaa aza o unusu atsuvu shi. Amma u tsu zuwaa ta aza a na a yuwusaan yi aganda avu waru a yuwan ili i na u damma nle atsuvu. ³² Ana Asula a yuwain uvadi, koto a tsura vuma na kpatu'wai esu a vuma na a matsain irumba shi. ³³ Na vuma na Asula a lyunguyi da shi, ko ili i ta waa gura yuwan shi.”

³⁴ Reve a damma yi, “Avu za vu unusu da diga urana u na a matsan nuwu! Vu ta a majiyan vu to

rito tsu ili i ro?” Avu a damma yi waa dashi uwa a aa'isa shi.

Tsurumba tsa Afarishi

³⁵ Ana Yesu uwwai ili i na i farai, avu u zami vuma'a, avu we ece yi, “Vu usu ta Mawun ma Vuma'a?”

³⁶ Reve u usu, “Zagbain, damma mu ko zane da u ri, tsara n usu yi fo.”

³⁷ Reve u damma yi, “Ve ene yi ta de, ayi da waru vuma na a yuwusan adanshi na avu gogo.”

³⁸ Dada u dammai, “Zagbain, n usu ta!” Avu u yuwaan Yesu aganda.

³⁹ Avu Yesu damma yi, “N tawa ta tsara n zangada ama o uvadi a nda. N tawa ta tsara n ca nrumba yeni, waru n roco aza a na a yuwusan majiyan a te inda ele gba nrumba n da.”

⁴⁰ Afarishi a na a ri lo a uwwa yi ta, avu e ece yi, “Vu ta dansa atsu nrumba n da?”

⁴¹ Avu u usu, “Na nrumba n da i ri, a shi a tsura du nu unusu shi. Amma ana i dammai i te inda, u ta dansa i buwa ta pe atsuma o unusu u du.”

10

Iroci yi za va agu6a

¹ Avu Yesu damma, “Amayun a da maa dansaa du, evu na aza a ngalalai a da goon a tsu uwa ni isula wu ubata u na a nlasa ikyon, agba a tsu uwa nu unantsu shi. ² Za na tsu uwa nu unantsu ayi da za va agu6a e ikyo'on. ³ Za vi ipiri yu unantsu tsu kpatu'waa le ta. Waru ikyon yi za biti e reve ta udyo wa yi. U tsu de ta ikyon ya yi na ala e le reve a kuru yi o uta. ⁴ Na wu utaa le suru reve u uwa

elime e le, reve gba a kuru yi adama a na e reve ta udyo wa yi. ⁵ Agba aa kuru vuma ro shi, shede a suma yi, adama a na e reve udyo wa yi shi.” ⁶ Yesu yuwaan le ta iroci i nda, agba a gura reve ili i na waa dansa shi.

Yesu za va aguḅa a aḅula

⁷ Dada Yesu dammisai, “Amayun a da maa dansaa du: Amu da unantsu wu ubata wi ikyon. ⁸ Ama a na a tawai elime a va suru evu a da na aza a ngalalai. Ikyon i poloo le atsuvu shi. ⁹ Amu da unantsu, waru za na uwai nu ubata u va a ta wawa yi. Waru u ta gura uwa wu uta u tsura anlya a na waa tama. ¹⁰ Vivu tsu tawa ta adama wi iva wu una waru u lungusa, amu gba n tawa ta n ca wuma adama a tsura wuma suru suru.

¹¹ “Amu da za va aguḅa a aḅula. Za va aguḅa a aḅula u tu ufoḅu u ca wuma wa yi adama u geshe ikyon ya yi. ¹² Za na a tarai aguḅa u ri tsu za vi ikyo'on shi. Na we ene mekerenkesu a tawa, u tsu suma ta reve u lyawa lo ikyo'on. Reve mekerenkesu ma saba le avu u bete'we le. ¹³ Vuma'a u tsu suma ta adama a na ulinga wa atsupu a da waa yuwusan goon. Agba ko ili i damaton yi ni ikyo'on shi.

¹⁴⁻¹⁵ “Amu da za va aguḅa a aḅula. N reve ta ikyon i va, cine Dada va reve numu. Ikyon i va waru e reve mu ta, cine n revei Dada'a. N usu ta n ca wuma u va adama n kamba ikyo'on. ¹⁶ N ta ni ikyon i ro i na i ri atsuma a aza a nda shi, waru n ciga n 'yuwan n tawa ne ele fo. A ta uwwa udyo u va, reve suru nle o o'wo obolo a ta na za va aguḅa a ta.

¹⁷ “Dada'a u ciga mu ta adama a na n usu ta n ca wuma u va, tsara n tawa n ushiya yi. ¹⁸ Ko za lo a usa mu wuma u va shi. O ucigu u va da n cayi. N ta nu ucira u na maa ca wuma u va waru nu ucira u na ma ushiya yi, ununa Dada va damma numu n yuwan.”

¹⁹ Adama a adanshi a yi o ndolo, reve aza a Isra'ila e remishe nwasanlai vani le. ²⁰ Ozo o ro le na abunda a damma, “Otoni a lima a uwa yi ta, reve o o'woto yi ajaarata. Adama a nye yaa zuwusaa yi atsuvu?”

²¹ Ozo o ro gba a damma, “Vuma na otoni a lima a jaaratoi tsu yuwan adanshi ne tsunda shi. Otoni a lima a ta gura zuwa irumba ye ene?”

A yuwain Yesu

²² Avu mantsa mo utanu ma rawa, mantsa ma na a tsu yuwan Abuki o Ucuwusan nu Ucasu wa Aa'isamapada* a Urishelima. ²³ A mantsa'a, Yesu shi ta a mmalu ubata u na a tsu de Makisa ma Sulemanu atsuma a Aa'isamapada. ²⁴ Reve azagbain a Isra'ila o boloto zuzu na ayi, avu a damma, “Cine tsa da vaa dana a zuwusa tsu majiyan, zane da vu ri na amayun? Na avu dada Kristi Zamawawa'a, vu damma tsu mejege.”

²⁵ Reve u usu, “N damma du ta de agba i usu shi. Linga va asalama na maa yuwusan atsuma a ala a Dada va o roco ta ko zane da n ri. ²⁶ Agba i usu shi, adama a na adu ikyon i va i da shi. ²⁷ Ikyon i va i

* **10:22** A abuki a nda, aza a Isra'ila a cuwusan ta na cine Yahuza Makabiyu kambatowisai Aa'isamapada cece cina n'yuwatan ma Asula n shi n uwa pe, reve a lungusa yi. Aza a Isra'ila a tsu de ta abuki a nda Hanuka, ko “Abuki e Ekan.”

tsu uwwa ta u_{dyo} u va. N reve le ta, ele waru a tsu kuru mu ta. ²⁸ N ca le ta wuma u na woo koto shi, waru aa kuwa shi. Ko za lo aa gura usa le o ukere u va shi. ²⁹ Dada va da ca numu ele. U la'a ta koyan, waru babu za na aa gura usa le e ekere a Dada va. ³⁰ Dada'a na amu ili i ta i da.”

³¹ Dada waru azagbain a Isra'ila a tarai atali azama o una yi. ³² Avu u damma le, “N roco du ta ili i sa'ani i na Dada va lyungu numu n yuwan na abunda. Adama e ili ya asalama i ne i da i cigai i vuvara mu?”

³³ Reve a usu, “Tsu ciga tsu vuvara wu adama e ili i sa'ani i ro shi, amma adama a na vu yuwain adanshi a vama† e ekere a Asula. Avu vadilima da, amma vu kambato ta aciyawu unata na Asula!”

³⁴ Avu u usu, “A dana ta atsuma a Wila a du a na Asula a damma ta, ‘Adu musula n da.’ ³⁵ Tsu reve ta ili i na Adanshi a Asula a dammai suru wo o'wo ta amayun babu ukotu. Reve Asula e de ama o ndolo musula, ama a na u cayi ikaka ya yi.† ³⁶ Amu gba, Dada'a u dangwa mu ta adama o ulinga wa abula, reve u lyungu mu atsuma o uvadi. Adama a nye i da gba yaa dansa n ta yuwusan adanshi a vama e ekere a Asula o unu u na n dammai, ‘Amu Mawun ma Asula ma da?’ ³⁷ Nna maa yuwusan ili i na Dada va ciga numu n yuwan shi, she i usu mu wan. ³⁸ Amma na n ta yuwusan ili i na Dada va aa yuwusan, i usu mu adama e ili i ndolo, ko na yaa usu ili i na n dammai shi. Reve i reve amayun a na Dada'a ili i ta i da na amu, amu waru ili i ta i da

◇ **10:34** Ica 82:6. † **10:35** Ama a na a usuyi ikaka ya Asula ele da Musa na aza a Isra'ila a Masasan ma Sinai.

na Dada'a." ³⁹ Reve a uwa mpolo a na ee remishe Yesu, au gba u la'a.

⁴⁰ Reve u 'yawa u pasa Udolu wa Urdu a tyo ubata u na Yahaya farai urumbusu, reve wi isawan de ne'en. ⁴¹ Avu ama na abunda a tawa ubata wa yi, adansa vani le, "Yahaya yuwan ulinga wa asalama ko za ta shi, amma ili i na u dammai adama a vuma nda suru amayun a da."

⁴² Reve ama a na a ri lo na abunda a usu Yesu.

11

Ukwa wa Li'azaru

¹⁻² A yuwan ta vuma ro na a tsu de Li'azaru a lyuci va Batanya da u shi. U dana ta obolo na muwun ma anawu me esheli ma yi Merit na Marta. Ayi Meri nda ayi da za na tawa tsuwayin Zagbain mani'in ma maguru a ana, avu u tasa le na anji a yi. \diamond Urana u ro Li'azaru banakan ta. ³ Avu Meri na Marta a lyungu vuma ro damma Yesu, "Zagbain, vuma na vu cigai banakan ta."

⁴ Ana Yesu uwwai ne, avu u damma, "Ubanaku'un woo una yi shi. Ili i nda i fara ta tsara a tawaa Asula na tsugbain. Amu waru Mawun ma Asula, n tsura tsugbain adama e ili i ndolo." ⁵ Yesu ciga ta Marta na azawawa'a a yi. ⁶ Ana wu uwwai a na Li'azaru tu ubanakun, u dashi ta asisa pe ayin e re.

⁷ Avu u damma ojoro a yi, "Lyawai tsu kambai Yahuda."

⁸ Avu gba a damma yi, "Manlu, a yashi i nda i da azagbain a Isra'ila a shi a cigai a vuvara wu, da da vu cigai vu kambu de?"

\diamond 11:1-2 Yah. 12:3.

⁹ *Avu* u usu, “Tsu *ta* ni irumu kupa ne ejere e ekan *atsuma* o urana u *ta*. Ne ekan o lo, ama a ta wala agba a *taɗatsa* shi. E te ene adama a na ekan a *ta* pe o uvadi. ¹⁰ Agba na a yuwan mmalu na ayin, a *ta* *taɗatsa*, adama a na babu ekan.”

¹¹ *Daɗa* u damma nle, “I’utsa i tsu Li’azaru ta a nlavu, n *ta* ‘yawa de ya’a yi n jisan yi.”

¹² Reve a damma, “Zagbain nu u ri a nlavu, u ta dansa u *ta* tsura opocino!” ¹³ A ta jiyasan Li’azaru nlavu ma amayun n da yi, agba a adanshi e Yesu u ta dansa u kuwa *ta* de.

¹⁴ Reve wu uta le eteshe u damma, “Li’azaru kuwa *ta* de. ¹⁵ Adama a du a da maa yuwusan mazanga a na n ri obolo na ayi shi. Adama e ili i ndolo i to rito i usu mu. Tawai tsara tsu ‘yawai ubata u na u ri gogo.”

¹⁶ *Avu* oojoroɗ o ro a na a tsu de Toma (za na a tsu de “Mepishe”) u damma akapi, “Tsu shoyin manlu’u suru ntsu, tsara tsu kuwai obolo na ayi!”

Yesu obolo na Meri na Marta

¹⁷ Ana Yesu rawai, u cina ta cina a cido de Li’azaru hali rana nashi. ¹⁸⁻¹⁹ Aza a Isra’ilaɗ a ‘yawa ta de na abunda tsara a casa Marta na Meri adama a mawun ma anawu me le. Batanya ta zuzu na Urishelima, alanga e le mili re da. ²⁰ Ana Marta uwwai Yesu ta lo a tawa, wu uta ta tsara u ga’aton yi, Meri gba wi isawan ta pe o uwa. ²¹ *Avu* Marta damma yi, “Zagbain, na vu shi pa, mawun ma anawu ma va ma shi a kuwa shi. ²² Amma ko gogo n reve ta Asula a ta ca wu ili i na vu pati niyi suru.”

²³ *Avu* u damma, “Mawun ma anawu ma wu u ta ‘yon avu u yuwisan wuma.”

²⁴ Avu u usu, “N reve ta u ta 'yon avu waru u yuwan wuma o urana wu ukosu, a mantsa ma na Asula aa 'yasan akwakwa suru.”

²⁵ Reve u damma yi, “Amu da u'yasan wa akwakwa na wuma. Aza a na waru a usu numu a ta yuwan wuma ko a shi a kuwa. ²⁶ Vuma na ri wuma avu u usu mu wa kuwa shi. Marta vu usu ta ne?”

²⁷ Reve u usu, “Ee, Zagbain. N usu ta a na avu da Kristi Zamawawa, za na ayi da Mawun ma Asula, waru ayi da za na ri lo aa tawa atsuma o uvadi.”

Yesu shon ta

²⁸ Ana Marta dammai ne, avu u kamba u yuwan adanshi na mawun ma anawu ma yi Meri goon. Avu u damma, “Manlu'u u ta pa, waru u te desu wu.” ²⁹ Ana Meri uwwai tsundolo, avu u 'yoshin u kar a tyo ubata wa Yesu. ³⁰ Koto u shi u rawa a lyuci'i shi, amma u buwa ta de ubata u na Marta cina niyi.

³¹ Ama na abunda a tawa ta tsara a casa le, ana e enei Meri utai go'o u lyawai u'wa'a, a jiyar ta gashi u ta 'yawa ubata wa aason tsara u shon. Dada o toni niyi.

³² Avu Meri rawa ubata u na Yesu danai. Ana we ene niyi, u kingyo ta a makakan ma yi, avu u damma, “Zagbain, na vu shi pa, mawun ma anawu mo ulobo ma va ma shi a kuwa shi.”

³³ Ana Yesu ene niyi e mesun, avu waru we ene cine ama a ri e mesun obolo na ayi fo. U yuwan ta atsumolangu abunda. ³⁴ Reve we ece, “Te da gba i cido niyi?”

Avu a damma yi, “Zagbain, tawa ve ene ubata'a.”

³⁵ Reve u shon.

³⁶ Reve ama a na a danaì zuzu na ayi a damma, “Kalyuwai cine u ciga niyi lon.”

³⁷ Avu ozo o ro e le a damma, “U ca ta irumba yeni. Amayun nu u shi lo u shi a lyawa Li'azaru kuwa shi.”

Yesu 'yasan ta Li'azaru atsuma o ukwa

³⁸ Yesu buwa ta na atsumolangu a abunda lon. Avu u kara a 'yawa a aason, za na wungu u da u danaì atsuma a aatali na aatali a na a bundalai tsara o to u'uwata'a. ³⁹ Reve u damma, “Bundalai aatali'i a nge'en.”

Reve Marta damma, “Zagbain, vu reve ta a na Li'azaru kuwai de hali rana nashi na karai, gogo u ta fara a shamusa.”

⁴⁰ Avu u damma yi, “Vu cuwan cine n damma nuwu a na na vu ca okolo, vu te ene tsugbain tsa Asula.”

⁴¹ Avu a bundala aatali'i a nge'en. Reve u kalyuwa zuva ubata wa Asula avu u damma, “Dada, n godyo ta a na vu uwwa numu. ⁴² N reve ta vu tsu uwwa mu ta kuci, amma n damma ta ne adama a ama a na a ri pa ubolotowu zuzu na amu. N ciga le ta e reve a na vu lyungu numu.”

⁴³ Ana Yesu kotoi avasa, avu u saala, “Li'azaru, uta!” ⁴⁴ Reve wu uta a mmalu. A katala ta ana ne ekere a yi no okoro, avu a katalaa yi okoro o urewesu.

Avu Yesu damma le, “Bada niyi avu i lyawa yi u kara.”

O fobo ta o una Yesu

(Mat. 26:1-5; Mak. 14:1-2; Luk. 22:1-2)

⁴⁵ Ama a abunda a na a tawai a kalyuwa Meri e ene ta ili i na Yesu yuwain, avu a usu yi. ⁴⁶ Amma ozo o ro e le gba a lyawa ta a damma Afarishi ili i na Yesu yuwain. ⁴⁷ Avu nan ganu a gbagbain na Afarishi e de ibolo ya Azagbain a Mbara† ubata u ta reve a damma le, “Nye tsa a yuwain? Vuma nda ta yuwusan iroci yi ili ya asalama ya abunda. ⁴⁸ Na tsu lyawa yi u lyuwa elime na mayan me ili i nda, ama suru a ta usu yi. Asoja a Roma a ta tawa a lungusa Aa’isamapada ni ida i tsu.”

⁴⁹ Kayafa vuma ta da atsuma a Azagbain a Mbara† za na danai aabara a nan ganu atsuma a aa’wan o ndolo, avu u damma, “Ko ili i ta i reve shi! ⁵⁰ Cine tsa da yaa lyawa a lungusa ida’a suru? Lyawai vuma nda kuwa, tsara ama suru a dana wuma.”

⁵¹ Majiyan ma nda mo uta a asuvu a Kayafa shi. Amma adama a na ayi da u danai aabara a nan ganu a aa’wan o ndolo, u yuwisan ta adanshi e ili i na yaa fara: U dansa ta a na Yesu ta kuwa adama a aza a Isra’ila suru. ⁵² Ko na ne Yesu aa kuwa adama a aza a Isra’ila goon shi. U ta kuwa tsara u boloto muwun ma Asula o o’wo za ta, aza a na a ri ubazu atsuma o uvadi. ⁵³ Urana u ndolo u da a farai izami yu ure u na oo una yi.

⁵⁴ Adama o ndolo, Yesu yuwan mmalu atsuma a Yahuda a alanga eteshe shi, avu u lyawa Urishe-
lima. U kara ta a tyo a lyuci va Ifaramu, za na ri a nge’en mu una, avu u danu de obolo no ojoro a yi.

⁵⁵ Mantsa’a ma yuwan ta zuzu na yashi ya Abuki a Mapasa. Ama a abunda aza a na a danai a mulyuci n keke’en a kara ta a tyo Urishe-
lima kafu mantsa ma abuki’i, tsara a kambato aciyele

cece ununa Wila u damma nle a yuwan. ⁵⁶ A shi ta a ciga e ene Yesu, amma ele pe atsuma a Aa'isamapada, avu e ecelei vani le, "Nye i da majiyan ma du? U ta tawa ubata wa abuki'i?" ⁵⁷ Avu nan ganu a gbagbain na Afarishi a damma ama'a a na na vuma ro ene Yesu'u, vuma'a u tawa u damma le. Avu a tawa e reme yi.

12

Meri tsuwayin Yesu mani'in

¹ Ana u buwai rana tali a fara Abuki a Mapasa, avu Yesu kara a tyo Batanya, reve u rawa o u'wa wa Li'azaru, za na u 'yasain atsuma a aakwakwa. ² Reve o foboo yi pe malyuwaa. Marta da tawai ni ilyalya'a, Li'azaru waru u shi ta obolo na aza a na a lyuwai obolo na Yesu. ³ Reve Meri tara meden ma mani'in ma maguru, za vi ikebe lon, avu u tsun yi a ana e Yesu. Reve u tasa le na anji a yi. Reve maguru mo shiton u'wa'a.

⁴ Oojoro o ro za na a tsu de Yahuza Iskariyoti shi ta lo. Ayi da za na aa wina Yesu, avu u damma, ⁵ "Mani'in mo ndolo ma ta rawa ikebe i na i rawai ikebe yu ulivu ukpakuta'atsu (300)." A shi ta wina yi reve a ca alambi ikebe'e." ⁶ Agba Yahuza yuwan adanshi a alambi na amayun shi. U damma ta ne ana wo o'woi ayi vivu da. Ayi da u dana za vu uzuwa wi ikebe, waru u tsu tarasa ta ikebe pe adama a aciyayi.

⁷ Avu gba Yesu damma, "She vu damaton yi wan. U yuwan ta ne e ifobi ya acida a va. ⁸ I ta dana

* **12:5** Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tsheleni ayi da "dinari ukpakuta'atsu (300)." Kalyuwa Ucuuwu wi "Ikebe."

na alambi kuci, agba yaa dana obolo na amu kuci shi.”

A yuwan ta mpolo o una Li'azaru

⁹ Ana ama a uwwai a na Yesu rawa ta, a tawa ta na abunda adama e ene Yesu na Li'azaru, vuma na u 'yasin atsuma o ukwa. ¹⁰⁻¹¹ Ama na abunda a lyawa ta itoni i nan ganu va aza a Isra'ila, reve a uwa itoni ya Yesu adama a Li'azaru. Ili i ndolo i da i zuwai nan ganu a gbagbain a yuwain ifobi i na oo una Li'azaru fo.

Yesu uwai Urishelima

(Mat. 21:1-11; Mak. 11:1-11; Luk. 19:28-40)

¹² Ana usana u tawai, reve obolo a ama na abunda a na a tawai adama a Abuki a Mapasa† a uwwa a na Yesu ta lo a tawa Urishelima. ¹³ Dada a tarai ashuwa-shuwa reve a 'yawa a ga'an na Yesu, a yisaali,

“Husana!† A cibala Asula!”

“Asula a zuwaa za na tawai atsuma a ala a Asulazuva aba'un!”

“Asula a zuwaa Mogono ma Isra'ila aba'un!”

¹⁴ Avu Yesu zami molloli reve u kumba yi. Ayi da ili i na Zakariya vumavasula dammai,

¹⁵ “Ama a Urishelima† she yu uwwa wovon wan! Mogono ma du mo ta lo a tawa, waru u ta kumba molloli.”

¹⁶ A mantsa mo ndolo, ojoro a yi a gura reve ili i ndolo shi. Amma a tyo de a mantsa ma na a 'yasan niyi a tyo a tsugbain, reve a cuwan a na Adanshi a

† **12:15** Zak. 9:9. Aatagada a Adanshi a Asula a Tsugana tsa yuwan ta ulinga na Sihiyona, amma aala o ro a Urishelima a da waru.

Asula a dammai ne adama a yi, waru a yuwaan yi ta ili i nda.

¹⁷ Ama na abunda a shi ta obolo na ayi, ana u 'yasain Li'azaru atsuma a akwakwa, avu u damma yi wu uta a aason. A shi ta a dansaa ozo o ro ili i na Yesu yuwain. ¹⁸ Ama na abunda o uta ta aa cina yi, adama a na a uwwai ili ya asalama i nda. ¹⁹ Dada Afarishiƙa a dammulai, "Ye ene ta, tsu tsura ulyuwu wa aci shi suru suru! Kalyuwai, uvadi suru u to tono yi!"

Nheleni n ciga ta me ene Yesu

²⁰ Nheleniƙa n ro n 'yawa ta fo Urishelima a yuwan aganda a mantsa ma Abuki a Mapasa'a.

²¹ Reve a 'yawa ubata wa Filibu (wuma na utai diga a lyuci va Besaida atsuma a Galili) avu a damma, "Manlu, tsu ciga ta tse ene Yesu." ²² Avu Filibu 'yawa u damma Andarawu, reve ele ra a 'yawa a damma Yesu.

²³ Avu u damma le, "Mantsa ma yuwan ta ana Mawun ma Vumaƙa ma ushi tsugbain tsai yi.

²⁴ Amayun a da maa dansaa du, cu'un vu shina ta na riyai e ida waa kambai abunda shi, she nu u kuwa. Agba nu u kuwa, u ta matsan abunda.

²⁵ Za na cigai wuma wa yi atsuma o uvadi u nda u ta lamba yi. Za na wasain wuma wa yi o uvadi u nda u ta tsura wuma u na woo koto shi.

²⁶ Za na cigai u yuwaan mu tsugbashi suru, u ciga u 'yuwan u tawa u kuru mu, adama aagbashi a va a dana obolo na amu ubata u na n ri suru. Waru Dada va ta ca za na yuwaan numu tsugbashi suru tsugbain."

Yesu yuwan ta adanshi o ukwa wa yi

²⁷ Avu Yesu lyuwa elime na adanshi, “Gogo nda n ta atsuma a addama. N damma, ‘Dada wawa mu na antsa ma nda?’ Ne da shi, n tawa ta a antsa ma nda adama a nda, adama n sowo atsumalima.
²⁸ Dada, roco ama tsugbain tsa wu!”

Dada udyo wu utai diga zuva avu u damma, “N roco ta de cine n ri na tsugbain waru n ta dashi roco.”

²⁹ Obolo a ama a na a dana lo mishin a uwwa ta udyo'o, reve ozo o ro e le a damma tsata t da. Ozo o ro gba a damma, “Malingata ma Asula ma da ma yuwain adanshi na ayi!”

³⁰ Avu Yesu damma le, “Adama a du a da udyo'o u tawai, adama a va a da shi.
³¹ Gogo antsa ma da na Asula e ge'eto ama o uvadi. Waru antsa ma da ana Asula aa gbara Male za na aa yuwusan tsugono tsu uvadi t nda.
³² Agba na a 'yasān mu a akpata atsuma o uvadi, n to rono koyan a tawa ya'a va.”
³³ Yesu damma ta ne adama u roco cine waa kuwa.

³⁴ Reve obolo a ama'a a usu, “Wilā u tsu u damma tsu ta a na Zamawawa'a u ta dana lo kuci. To, cine t da, vaa damma a ta 'yasān Mawun ma Vuma zuva va akpata? Zane da Mawun ma Vuma ma nda'a?”

³⁵ Avu Yesu usu, “I ta tsura ekan a na a jima ke'en. I lyuwa elime na mmalu eka'an ubuwwu lo. Ni i yuwan ne, to, yaa tadatsa shi ni irumbu i tawa. Amma ni i yuwan mmalu atsuma e irumbu, yee reve ubata u na yee tyo shi.
³⁶ Cayi za na tawai ne ekan okolo a du, ayi ubuwwu obolo na adu. Dada yoo o'wo ama a na a ri nden atsuma e ekan.”

Ama o ro a 'yuwan ta a ca Yesu okolo e le

Ana Yesu dammai ne, reve u kara u 'yawa u pa'an adama e ene yi wan. ³⁷ Ko na u yuwain iroci yi linga va asalama a nda a makakan me le, a ushi yi shi. ³⁸ A yuwan ta ne adama e ili i na Ishaya vumavasula dammai wo o'wo amayun, “Asulazuva, zane da usuyi ili i na tsu damma nle? Waru zane da enei ucira wa wu?” ◇

³⁹ Ishaya† waru u damma ta ili i na i zuwai a kudai a usu ayi da:

⁴⁰ “Asulazuva a rumbanato ta esu a ama, reve waru u zuwa o o'wo aza a aciyogbamu. U yuwan ta ne adama e ene ko e reve wan, waru adama a kamba ubata wa Asulazuva u kambuwa le gbaga wan.” ◇

⁴¹ Ishaya damma ta ne, adama a na we enei tsugbain tsa Yesu, avu u yuwan adanshi a yi.

⁴² A mantsa'a, reve azagbain na abunda a ca yi okolo e le. Agba adama a na aa uwwusa wovon wa Afarishi, a yuwan adanshi a yi a alanga eteshe shi, adama Afarishi a gbara le atsuma a aa'isa'a wan.

⁴³ A la'a ta ciga ama a cuwa le a na Asula a cuwa le.

Yesu tawa ta adama u wawa uvadi

⁴⁴ Avu Yesu damma koyan a uwwusa, “Za na ushi numu suru, u ushi mu ta obolo na za na lyungu numu. ⁴⁵ Za na suru ene numu, we ene ta za na lyungu numu. ⁴⁶ N tawa ta atsuma o uvadi ana za na tawayi ne ekan atsuma o uvadi, adama za na ca numu okolo waa buwa atsuma e irumbu shi.

⁴⁷ “Za na suru uwwai adanshi a va, reve u 'yuwan a kuru le, amu da moo kototo yi shi.

Adama a na n tawā adama n kototo uvadī shi, amma adama n wawa yi. ⁴⁸ Agba ili i na yoo kototo za na 'yuwan numu na adanshi a vā o t̄a lo. Adanshi a na n dammai, ayi dā ili i na yoo kototo yi o urana wu ukosu. ⁴⁹ Ili i na moo ritosu ili ya aciyavā i dā shi. Dada na lyungu numu, ayi dā u damma numu ili i na maa damma ni ili i na moo rito. ⁵⁰ N reve t̄a ili i na u dammai ama a yuwan, ili'i i zuwa t̄a ama a tsurā wuma u na woo koto shi. Ayi dā i zuwai maa dansaa dū ili i na Dada'a u damma numu gan.”

13

Yesu sa'a t̄a ana o ojoro a yi

¹ Ele lo kafu urana wā Abuki a Mapasa a rawa, Yesu reve t̄a mantsa ma na waa lyawa uvadī u rawa t̄a, tsarā u kambā ubatā wa Dada. U ciga t̄a ama a na a ri pe atsumā o uvadī aza a na a ciga niyi, waru u ciga le t̄a hali a tyo o ukosu.

² Ayi a lyuwusa ilyalya oḅolo no ojoro a yi nu ulivu, agba Mekerencesu ma zuwa t̄a de Yahuza, mawun mā Simo Iskariyoti, u jiyān adama u wina yi. ³ Yesu reve t̄a a na Dada vā yi ca niyi de ucira e ekere e ili suru, waru u tawā t̄a diga a Asulā, waru u t̄a kambā ubatā wā Asulā. ⁴ Ele atsumā a alya, avu u 'yon mishin dāda u fodoi utugu wā yi reve wu nla mayaga e ikyun ya yi. ⁵ Avu u tsun mini a masa'atsu reve u uwa masa'a ma ana mo ojoro a yi, avu u tasa le nā mamuna ma na wu nla i e ikyun ya yi'i.

⁶ Ana u rawai ubatā wā Simo Bituru, avu u damma yi, “Zagbain, vu ciga t̄a vu sa'a mu ana?”

⁷ Reve u usu, “Vu reve ili i na maa yuwusan gogo shi, amma vu t̄a t̄aw̄a vu reve nā āc̄āp̄a.”

⁸ Āvu Bituru damma, “O'o, vaa sa'a ana ā vā shi.”

Āvu u usu, “Nā n sa'a ana ā wu shi, vu pe ātsuma a ama ā vā shi.” ⁹ Dāda u dammai, “Zagbain, she vu sa'a ana ā vā goon wan! Sa'a ekere na aaci ā vā fo!”

¹⁰ Āvu u damma, “Nā vuma sumbā, lipu vā yi suru u tsu dānā t̄a cece. Ana ā yi a dā goon u cigai u sa'a. Waru ādū i t̄a cece, agba suru ndū dā shi.”

¹¹ U reve t̄a vuma na aa wina yi, āyi dā i zuwai u dammai, “Suru ndū dā i ri cece shi.”

¹² Ana u kotoi masa'a ma ana me le, āvu wo oto utugu wā yi. Āvu u dānuwisā, reve we ece le, “I reve t̄a ili i na n yuwaan ndū gogo? ¹³ I de mu t̄a ‘Manlu’ nā ‘Zagbain’ waru amayun a dā dū, adama a na ne dāda n ri. ¹⁴ Āmu, Zagbain nā Manlu mā dū, n sa'a t̄a ana ā dū gogo. Ādū fo i sa'alai ana ā dū. ¹⁵ N yuwan t̄a ne adama e iroci tsarā i yuwan cine n yuwaan ndū. ¹⁶ Amayun a dā maa dansaa dū, aagbashi a la'a zavu'wa vā yi shi. Malingata ma la'a za na lyungu niyi shi. ¹⁷ I reve t̄a ili i nda, waru Āsulā a ta zuwaa dū aba'un, ni i yuwan le.

¹⁸ “Maa yuwusan adanshi adama ā dū suru shi. N reve t̄a aza a na n dangwai. Amma ili i na Adanshi ā Āsulā a dammai ciga 'yuwan u shiwan. Reve u damma, ‘Vuma na aa lyuwusa obolo nā āmu dā wina numu!’ ◇

¹⁹ “N ta dansaa dū ili i nda gogo kafu u fara, tsarā nu u fara, i usu a na āmu dāda* za na ri lo kuci. ²⁰ N

◇ **13:18** Ica 41:9. * **13:19** Aza a Isra'ila e reve t̄a danshi “āmu dāda” aala ā Āsulā a dā. Pa nda Yesu ta dansa ili i t̄a i dā u ri nā Āsulā.

ta dansaa ɗu amayun, vuma na ushiyi malingata ma va, u ushi mu ta fo. Waru vuma na usu numu, u usu ta vuma na lyungu numu.”

Yesu damma ta ili i na yaa cina yi

(Mat. 26:20-25; Mak. 14:17-21; Luk. 22:21-23)

²¹ Ana Yesu kotoi adanshi o ndolo, avu u uwa atsumolangu a abunda lon. Dada u dammai a alanga e eteshe, “N ta dansaa ɗu amayun, vuma ta atsuma a ɗu u ta wina mu.”

²² Agba ojoro a yi e reve ili i na waa dansa shi. Avu a kalyuwulai vani le. ²³ Za ta atsuma o ojoro a yi za na Yesu cigai lon, † dana ta nden zuzu na ayi.

²⁴ Avu Simo Bituru yuwaan yi adanshi nu ukere reve u damma, “Ece yi ko zane da waa yuwusan adanshi a aci a yi.”

²⁵ Reve oojoro'o u rabatowo Yesu, avu we ece yi, “Zagbain, atsuma a tsu, vuma ne da vaa yuwusan adanshi a aci a yi?”

²⁶ Avu u usu, “N to oto assala a nda o usa'an. Vuma na n cayi ayi da waa wina mu.” Avu wo oto assala'a avu u ca Yahuza, ulobo wa Simo Iskariyoti. ²⁷ Ana Yahuza ushiyi assala o ndolo, dada Male ma uwa niyi.

Dada Yesu dammai, “Yahuza, 'yawa gogo vu yuwan ili i na vu cigai vu yuwan.” ²⁸ Atsuma a aza a na a danai lo a alya, babu za na revei ili i na i zuwai Yesu dammai ne Yahuza. ²⁹ Amma adama a na Yahuza ayi da le za vu uzuwa, ozo o ro a yuwusan ta majiyan gashi Yesu damma yi

† **13:23** Oojoro a na Yesu cigai lo'on, ayi da Yahaya za na danai aatagada a nda. U ciga u de aala a yi shi dada u zuwusai “za na Yesu cigai lon” ko “oojoro o ro” atsuma e idana ya yi.

tā, u 'yawa u tsupa ikebe yi ilyalya, ko u ne'eshen alambi ikebe. ³⁰ Ana Yahuza ushiyi assala o ndolo, reve wu utushi, cina ayin a yuwan.

Wilā u sa'avu

³¹ Ana Yahuza karai, reve Yesu damma, “Mantsa ma rawa tā a na amu Mawun ma Vuma maa uwa atumā a tsugbain tsā vā, waru Asulā a tā tsurā tsugbain adama e ili i na yaa cina mu suru.

³² Na Asulā a tsurā tsugbain adama a vā, Asulā na aciyayi u to roco cine Mawun ma Vuma mā ri na tsugbain gogogo.

³³ “Muwun n vā, mantsa ke'en da ma buwa numu a na māa danu na adu. I ta zami mu, agba yaa tsurā mu shi. N damma du tā cine n dammai aza a Isra'ila, ‘Yaa gura 'yawa ubata u na māa 'yawa shi.’

³⁴ “Amma n ta casu du wilā u sa'avu u na yaa kuru. I ciga i 'yuwan i cigalai cine n ciga ndu. ³⁵ Ni i cigalai, ama suru e te reve adu ogoro a vā a da.”

Yesu yuwan tā adanshi a na Bituru a wasan yi

³⁶ Reve Simo Bituru ece Yesu, “Zagbain, te da vee tyo?”

Reve u usu, “Ubata u na māa 'yawa vaa gura toni mu de shi, amma a 'yawa de vu to toni mu.”

³⁷ Avu we ece yi, “Zagbain, nye i zuwai moo toni wu gogo shi? N tu ufobu n kuwa obolo na avu!”

³⁸ Reve u usu yi, “Vu tu ufobu vu kuwa adama a vā? Amayun a da maa damma wu, kafu moton ma saala, vu ta wasan mu uta'atsu.”

14

Yesu da ure a tyo ya Dada

¹ Reve Yesu damma ojoro a yi, “She u ɓala ko i dana na atsumolangu wan. I ushi Asula, waru i ushi mu fo. ² Asula a abunda a ta de o u'wa wa Dada va, waru n ta 'yawa n foɓoo du ubata. Na amayun a da shi, n shi a damma du ne shi. ³ Na n koto mayan me ili i nda, n ta tawisa n tara du a tyo obolo na amu. Reve tsu danuyi obolo. ⁴ I reve ta ure a tyo ubata u na mee tyo.”

⁵ Reve Toma usu yi, “Zagbain, tsu reve ubata u na vee tyo shi. Cine tsee reve ure a tyo de?”

⁶ Reve u usu, “Amu da ure u na u rocoi amayun a Asula waru n ca ama wuma. Babu vuma na aa 'yawa ya Dada she nu u kuru nu ubata u va. ⁷ Ni i shi i reve mu na amayun, i te reve Dada va fo. Amma diga gogo i reve yi ta, waru ye ene yi ta.”

⁸ Avu Filibu damma, “Zagbain, roco tsu Dada'a, atsu u ta rawa tsu.”

⁹ Reve u usu, “Filibu, n to obolo na adu nu ujimu. Cine tsa da wo o'woi hali n gogo koto vu revei ko zane da n ri shi? Vuma na ene numu suru, we ene ta Dada. To, cine vaa dansa n roco du Dada'a.

¹⁰ Koto vu ca okolo a na amu n ri pe atsuma a Dada, waru Dada ri pe atsuma a va shi? Adanshi a na maa dansaa du adanshi a va a da shi, amma Dada da na ri pe atsuma a va, waru ayi da waa yuwusan ulinga wa yi. ¹¹ Usuyi Dada'a u ta pe atsuma a va, amu waru n ta pe atsuma a Dada. Na yaa usu mu adama e idanshi i va shi, to, usu numu adama e ili i na n yuwain.

¹² “Amayun a da maa dansaa du, vuma na suru usu numu, ta yuwan ili i na n yuwusain. Aza a na a usu numu a ta yuwan ili i na i la'ai za na n yuwusain, adama a na n ta kamba n danu obolo

na Dada. ¹³ Waru ni i pati ili i ro atsuma a ala a va, n ta yuwaan du, adama Mawu'un u tawa Dada na tsugbain. ¹⁴ N ta yuwaan du ili i na i patiyi suru atsuma a ala a va.

Nzuwulai n na Ruhu va Akiza aa tawa

¹⁵ “Ni i ciga mu, i ta yuwan ili i na n damma ndu i yuwan suru. ¹⁶ Waru n ta pati Dada u ca du Za vi Ikambi i ro, za na aa danu na adu hali ukosu. ¹⁷ Ayi da Ruhu va Akiza,† za na rocoi amayun adama a Asula. Ama o uvadi aa usu yi shi, adama a na e ene yi shi, waru e reve yi shi. Amma adu i reve yi ta, adama a na u ta pe nden atsuma a du, waru u ta dana pe atsuma a du. ¹⁸ Na n kara, maa lyawa du a nde'en tsa mkpa'an shi, n ta tawisa ya'a du. ¹⁹ Mantsa ma buwa ta ke'en, ama o uvadi a buwa ee ene mu shi, amma adu i te ene mu. Adama a na amu wuma u da n ri, adu waru i ta dana wuma. ²⁰ Nu urana u ndolo u tawa, i te reve a na n ri pe atsuma a Dada. Waru i te reve a na i ri atsuma a va, waru amu n ri atsuma a du. ²¹ Vuma na ciga numu suru, u ta yuwan ili i na n dammai suru, avu Dada va ciga yi fo. Amu fo n ta ciga yi, avu n roco yi ko zane da n ri.”

²² Avu Yahuza (ayi nda Yahuza Iskariyoti da shi) damma, “Amma Zagbain, cine vu fofoi vu roco tsu aciyawu amma a tyo a akapi shi?”

²³ Reve u usu, “Na ama a ciga mu, a ta yuwan ili i na n damma nle a yuwan suru. Dada va ta ciga le, avu tsu tawa ya'a le, avu waru tsu danu obolo ne ele. ²⁴ Vuma na gba ciga numu shi, waa yuwan ili i na n dammai shi. Ili i na yu uwwa numu n

dammai, ya'a va da wu utai shi, amma o una wa Dada u da za na lyungu numu.

²⁵ “N damma du ta ili i nda suru a mantsa ma na n danai obolo na adu. ²⁶ Amma ayi Za vi Ikambi u to roco du ili suru, waru u ta zuwa du i cuwan ili i na n damma ndu suru. Ayi Za vi Ikambi i nda ayi da Ruhu va Akiza za na Dada va aa lyungu atsuma a ala a va. ²⁷ N zuwa du ta i tsura mazanga o okolo a du, cu'un mazanga na n ri na ayi o okolo a va, ayi da maa zuwa du i tsura. Asuvu nden a na maa ca woo o'wo cine uvadi waa ca shi. Adama o ndolo she i yuwan atsumolangu lon wan, waru she yu uwwa wovon wan.

²⁸ “Yu uwwa mu ta de adansa n ta kara waru n ta tawisa ya'a du. Ni i ciga mu na amayun i yuwan mazanga a na maa kamba ya Dada, adama a na u la'a mu ta tsugbain. ²⁹ N ta dansaa du ili i nda gogo kafu u fara, adama nu u fara i usu. ³⁰ Maa dashi yuwan adanshi a abunda na adu shi. Adama a na za tsugono tsu uvadi u nda u ta lo a tawa. Amma u ri nu ucira a aci a va shi. ³¹ N yuwan ta ili i na Dada va damma numu n yuwan suru, tsara ama o uvadi a nda e reve n ciga yi ta.

“Tawai gogo tsu karai.”

15

Ataci ne eten

¹ Avu Yesu lyuwa elime na adanshi no ojoro a yi, reve u damma, “Amu da ikyun ya amayun i na i tsu utaa ataci a inabi. Dada va ayi da cimbi. ² Ne eeten a na a ri za va nu u matsan shi, u tsu gasa yi ta. Waru u tsu lapula ta eeten a na a tsu matsan muwun, tsara u matsan muwun ma abunda. ³ Ili i

na n damma ndu u zuwa du ta de i kamba cece. ⁴ Ni i ri ukaɓu na amu, n to o'wo ukaɓu na aɗu. Eeten a tsu matsan na aciyayi shi. U ta matsan nu u buwa ukaɓu ni ikyun. Ne da aɗu fo yaa matsan shi, she ni i ri ukaɓu na amu.

⁵ “Amu da ikyun ya ataci'i, aɗu gba eten. Na za suru kaba ya'a va, amu waru ukaɓu na ayi, u ta matsan lon. Agba yaa gura yuwan ili i ro shi, she na n kamba du. ⁶ Na za ri ukaɓu na amu shi, u ta gashi eeten a na a tsu vari reve u 'yewe. Ama a tsu tara ta eten a na e 'yewei, reve a zuwa le a akina a kulato le. ⁷ Ni i ri ukaɓu na amu na waru yaa kurusu uritosu u va, i ta pati Dada ili i na i cigai suru, avu gba u ca du. ⁸ Na yaa matsasan muwun ma abunda, u to rocosu a na aɗu ojoro a va a da, waru i to rocosu ama tsugbain tsa Dada va.

⁹ “N ciga du ta cine Dada va ciga numu. Gogo i kaba atsuma e icigi i va. ¹⁰ Ni i yuwan ili i na n dammai, i ta kaba atsuma e icigi i va. Ne da waru, n yuwain ili i na Dada va damma numu n yuwan, ne da fo n ri ukaɓu atsuma e icigi ya yi. ¹¹ N damma du ta ili i nda suru adama yoo o'wo na cu'un mazanga ma na n ri na ayi, adama waru mazanga ma du mo o'wo ushete wan. ¹² Apa nda ili i na maa dansaa du i yuwan: i cigalai ununa n ciga ndu. ¹³ Babu icigi i na i la'ai nda, vuma kuwa adama a n'utsa ma yi.

¹⁴ “Aɗu n'utsa n va da, ni i kuru ili i na maa dansa. ¹⁵ M buwa e desu du agbashi shi, adama a na zagbain tsu damma agbashi a yi ili biti shi. Amma n te desu du n'utsa, adama a na n damma ndu ili i na Dada va damma numu biti. ¹⁶ I dangwa mu shi. Amu da n dangwa ndu. Avu waru n ca du ulinga u nda i yuwan: 'Yawai i matsan muwun,

icu'un i na yaa jima. Ne ɗa Dada aa ca ɗu ili i na i pati niyi suru na ala† a va. ¹⁷ Apa ili i na n damma ndu i yuwan: I cigalai.

Uvadi u ta 'yuwan ogoro'o

¹⁸ “Na ama o uvadi a nda a 'yuwan ɗu, i cuwan amu ɗa a fara 'yuwain. ¹⁹ Na ɗu aza o uvadi a ɗa, a ta ciga ɗu ununa a cigai aza e le. Amma n dangwa ɗu ta yu uta atsuma o uvadi, adama o ndolo ɗu aza o uvadi a ɗa shi. Ayi ɗa i zuwai uvadi u 'yuwan ndu. ²⁰ I cuwan ni ili i na n damma ndu: Aagbashi a la'a zavu'wa va yi shi. Na ama o bongi mu, o to bongi ɗu fo. Waru na a yuwan ili i na n rito nle a yuwan, a ta yuwan ili i na i damma nle fo a yuwan. ²¹ Agba o to bongi ɗu adama a na i ri aza a va. A ta yuwan ne adama a na e revei za na lyungu numu shi. ²² Na n shi n tawa n yuwaan le adanshi shi, a shi a dana nu unusu u na waa tawaa le no oforo shi. Amma gogo a ri nu ure u motaa shi adama o unusu u le. ²³ Za na 'yuwan numu biti u 'yuwan ta Dada va. ²⁴ Nyuwan ta linga va asalama e memere me le, icu'un i na ko za koto yuwain shi. Na n shi n yuwan linga nda shi, a shi a dana nu unusu shi. Agba gogo nda e ene ta ili i na n yuwain. Agba suru na ne, a 'yuwan mu ta obolo na Dada va. ²⁵ Agba ili i nda i fara ta adama e ili i na a danai a Wila u le wo o'wo amayun: 'A 'yuwan mu ta pere m pere.' ◇

²⁶ “N ta lyunguwa ɗu za na a tsu de Za vi Ikambi. U to uta ubata wa Dada avu u tawa ubata u ɗu. Ayi ɗa Ruhu va amayun. Nu u tawa, u ta yuwan adanshi adama a va. ²⁷ Reve ɗu fo ni i ciga i 'yuwan i damma ama adama a va, adama a na

◇ 15:25 Ica 35:19; Ica 64:4.

i ri obolo nā amu diga a mantša ma na n teme i uritosu.”

16

¹ A_vu Yesu lyuwa elime na adanshi, u damma, “N damma dū tā ili i nda, adama i lyawa u'ususū u vā wan. ² A tā gbara dū a a'isā. Waru mantša mā tā tāwā ana ama oo una dū, reve a jiyān gashi a ta yuwusaan Asulā agānda na a yuwan ne. ³ A ta yuwan ne, adama a na e reve Dada'a shi, waru e reve mu shi. ⁴ Agba n damma dū tā ili i nda, adama nā mantša mā tāwā ana aa yuwusan ili i nda, i cuwan ni ili i na n damma ndū.

Ulinga u Ruhu va Akiza

“Mantša ma na n teme i uritosu, n damma dū ili i nda shi, adama a na n shi obolo nā adū. ⁵ Gogo gba n tā kambā ubatā wu za na lyungu numu. Agba ko vuma tā atsuma a dū ece mu, ‘Te da vee tyo?’ shi. ⁶ Ana n damma ndū gogo, adū da nda i remei atsumolangu. ⁷ Agba amayun a da maa dansaa dū, u la'aa dū tā ulobonu n karā. Nā n karā n tā lyunguwā dū nā Za vi Ikambi. Nā n karā shi, Za vi Ikambi'i wāā tāwā shi. ⁸ Nu u tāwā, u to roco ama o uvadi a na a nusain ana a dammai, ‘Tsu reve tā ili i na i ri unusu, waru tsu reve tā ili i na i ri mejege, waru tsu reve tā ununa Asulā a tsu ge'eto unusu.’ ⁹ A yuwan mejege shi adama o unusu, adama a na a usu mu shi. ¹⁰ A nusan tā adama e ili i na i ri mejege, adama a na n tā 'yāwā ubatā wa Dada, waru yaa lyuwa elime nā mene mā vā shi. ¹¹ A yuwan mejege shi adama o uge'etosu adama a na u yuwaan tā de za tsugono tsu uvadi u nda uge'etosu.

12 “N ta ni ili ya abunda i na maa damma du, agba gogo u la'a ta ucira u na yee reve. 13 Agba na Ruhu na o rocosu ili i na i ri amayun adama a Asula u tawa, u ta zuwa du i reve ili i na i ri mejege i na yoo utusa ubata wa Asula. Waa yuwan adanshi a na o utai ubata wa yi shi, amma u ta damma ili i na wu uwwai goon, waru u ta damma du ili i na ya tawa. 14 U ta ca mu tsugbain, adama a na u ta tara ili i na n dammai reve u damma du. 15 Ili i na Dada ri ne ele suru, n ta fo ne ele. Ayi da i zuwai n dammai Ruhu'u u ta tara ili i na maa damma avu u damma du.

Atsumalima a ta kamba mazanga

16 “Na a jima ke'en yee ene mu shi, amma a tyo de i te enishe mu.”

17 Reve ozo o ro atsuma o ojoro a yi a dammulai, “Nye waa dansa ana u dammai, ‘Na a jima yee ene amu shi, reve waru a tyo de avu ye enishe mu?’ Waru nye i da waa dansa ana u dammai, ‘Adama a na n ta kar a tyo ubata wa Dada?’ ” 18 Reve waru e ecelei, “Nye i da waa dansa ‘na a jima ke'en?’ Tsu gura reve ili i na waa dansa shi.”

19 Yesu reve ta ojoro a yi a ciga ta e ece yi adama o ndolo, dada u damma nle, “I te mecilei ili i na maa dansa ana n dammai, ‘Na a jima ke'en ye ene mu waru shi, reve waru n damma a tyo de i te enishe mu?’ ” 20 Amayun a da maa dansaa du, i ta shon avu waru i yuwan atsumolangu, amma uvadi u ta yuwan mazanga. I ta yuwan atsumolangu, amma atsumolangu a du a ta kamba mazanga. 21 Na ka danu limatan, u ta na mala, adama a na mantsa ma yi ma rawai. Amma nu u matsan mawu'un, avu wi icina na mala'a adama a na u ri a mazanga

ma na u tsurai mawun o uvadi. ²² Ne da fo u ri ya'a du. Gogo i ta atsumolangu, amma n te enishe du. A mantsa'a i ta yuwan mazanga, waru ko vuma aa gura zuwa du i lyawa mazanga shi. ²³ Na mantsa mo ndolo ma rawa, yee ece mu ili i ro waru shi. Amayun a da maa dansaa du, Dada va ta ca du ili i na i patiyi suru atsuma a ala a va. ²⁴ Hali n gogo koto i pati ili i ro atsuma a ala a va shi. Patishiyi, Asula waru a ta ca du ayi, tsara i shiwan na mazanga.

Kristi Zamawawa lyuwa ta aci o uvadi

²⁵ “N yuwan ta adanshi a nda ni iroci, agba mantsa mo ta lo a tawa ana maa dashi yuwan ne shi. A mantsa'a n ta paduwa du ili suru adama a Dada'a. ²⁶ O urana u ndolo i ta pati Dada'a na ala a va, agba woo o'wo she na n yuwan ipati o una u du shi. ²⁷ Asula Dada u ciga du ta adama a na i ciga numu, reve waru i usu a na mu utai ubata wa yi. ²⁸ Mu uta ta ubata wa Dada, reve n tawa o uvadi. Gogo gba n ta lyawa uvadi avu n kamba ya Dada'a.”

²⁹ Avu ojoro'o a damma, “Gogo vu ta adanshi na atsu upaduwa! Vaa yuwusan adanshi ni iroci shi. ³⁰ Gogo tsu reve ta vu reve ta ili biti. Vu ta gura usu yeci i vuma kafu u yuwan yeci'i. Ayi nda, u zuwa tsu ta tsu usu vu uta ta ubata wa Asula.”

³¹ Avu u usu, “Amayun a da i usu ta gogo? ³² Mantsa mo ta lo a tawa, waru u rawa ta de, ana suru ndu yee bete'we, koyan da atsuma a du a kamba o u'wa wa yi, reve i lyawa mu a nde'en. Agba Dada to obolo na amu, waru adama o ndolo n ri a nde'en shi.

33 “N damma ɗu ta ili i ndolo adama yoo o'wo na maṙaṙa ma amayun adama a na i ri obolo na aṙu. Uvadi u ta zuwa ɗu i sowo aṙsumalima. Agba i kaḙa asuvu! N lyuwa ta aci o ucira wu uvadi!”

17

Yesu yuwaan ta ojoro a yi avasa

1 Ana Yesu kotoi a dansaa le ili i nda suru, reve u kalyuwa zuwa aṙu u damma, “Dada, mantsa ma rawa ta. Vu ca Mawun ma wu tsugbain adama u ca wu tsugbain. 2 Vu ca yi ta tsugbain a aci a ama suru adama u ca aza a na vu ca niyi wuma u na woo koto shi. 3 Waru nda ure u na aa tsura wuma u na woo koto shi: e reve wu, za na aṙu da Asula a amayun goon, reve waru e reve Yesu Zamawawa, za na vu lyunguyi. 4 N roco ta tsugbain tsu wu o uvadi ana n kotoi ulinga u na vu ca numu n yuwan. 5 Gogo, Dada, vu dashi ca mu tsugbain tsa na n shi na ayi ana n shi obolo na aṙu kafu vu yuwan uvadi.

6 “Vu ca mu ta aza e itoni o ro aṙsuma o uvadi u nda, waru n roco le ta ili i na vu rotsoi. Aza a wu a da a shi, agba vu ca mu ta ele, aṙu gba a yuwaan wu tsutoni. 7 E reve ta a na aṙu da vu ca numu ili i na n ri na ayi suru. 8 Adama a na n damma ta aza e itoni a va ili i na vu damma numu, agba a usu ta. E reve ta a na mu utai ubata wa wu, aṙu waru a usu aṙu da vu lyungu numu. 9 N ta avasa adama e le. Maa yuwusan avasa adama a ama o uvadi shi, amma adama a aza a na vu ca numu, adama a na ele aza a wu a da. 10 Ama o ndolo suru aza a na a ri aza e itoni a va aza a wu a da fo, waru aza a na oo tono wu suru aza a va a da fo. O roco ta na amayun ili i na tsugbain tsu va tsu ri. 11 N

tā lo a tāwā yā'a wu. M buwa e isawan o uvadī waru shi. Agba aza e itoni i vā a buwa tā atsuma o uvadī. Vu roco ucira wa ala a wu, ayi da ala a na vu ca numu, tsara vu geshe le. Dada oo o'wo ili i tā, ununa avu na amu tsu ri. ¹² Nu ucira wā wu u da, ucira u na vu ca numu a mantsa mo ndolo amu ubuwu o uvadī dada m putsayi ili i wuya a ju'wan le. Shede ayi vuma na o kototoi* ayi da a lungusai adama Adanshi a Asula a shiwan.

¹³ “Dada, n tā tāwā yā'a wu gogo. Agba n damma tā ili i nda amu ubuwu o uvadī, adama aza e itoni a vā a shiwan na mazanga ununa amu n ri. ¹⁴ N damma le tā ikaka yā wu. Agba ama o uvadī u nda a 'yuwan le tā, adama a na a ri ili i tā ne ele shi, ununa amu fo n ri ili i tā na ama o uvadī shi. ¹⁵ Maa patishi wu vu tawa le atsuma o uvadī shi, amma vu 'yasan za wuya a ju'wan le. ¹⁶ Amu za vu uvadī u nda u da shi. Ne da waru ele fo aza o uvadī a nda a da shi. ¹⁷ Vu zuwa le o o'wo cece na akiza o uritosu wa adanshi a wu za na ayi da amayun. ¹⁸ N lyungu le tā atsuma o uvadī, cine vu lyungu numu atsuma o uvadī. ¹⁹ N ca tā aciyava n yuwaan wu tsugbashi adama ele fo a ca aciyele a yuwaan wu tsugbashi.

²⁰ “Dada, n ta yuwusan avasa adama a aza e itoni a nda, agba waru n ta yuwusan avasa adama a aza a na aa tāwā a ca mu okolo e le suru, adama e ili i na aza e itoni a vā aa damma adama a vā. ²¹ N ciga tā suru nle o o'wo ili i tā, ununa amu n ri ili i tā na avu, avu waru vu ri ili i tā na amu. N ciga le tā fo o o'wo ili i tā na atsu. Dada ama o uvadī a nda aa usu a na avu da vu lyungu numu. ²² N ca tā ama

* **17:12** Vuma na o kototoi pa nda u ta yuwusan adanshi a Yahuza Iskariyoti za na winai Yesu.

a nda tsugbain tsa na vu ca numu adama o o'wo ili i ta, ununa avu na amu tsu ri ili i ta. ²³ Amu ili i ta i da ne ele, avu waru ili i ta vu ri na amu, adama o o'wo ili i ta suru suru. Ne da ama o uvadi ee reve avu da vu lyungu numu. E te reve a na vu cigai aza e itoni a va ununa vu ciga numu.

²⁴ “Dada, vu ca mu ta ele, waru n ciga le ta a dana ubata u na n ri, adama ee ene tsugbain tsa va, za na vu ca numu adama a na vu ciga numu kafu vu yuwan uvadi.

²⁵ “Dada, avu da za va abula.† Uvadi u reve wu shi, amu gba n reve wu ta, ama a nda waru e reve ta a na vu lyungu numu. ²⁶ N roco le ta ili i na vu rotsoi, waru n ta lyuwa elime nu uyuwusan ne. Ne da aa gura ciga ozo o ro ununa vu ciga numu, adama moo o'wo ili i ta ne ele.”

18

E reme ta Yesu

(Mat. 26:47-56; Mak. 14:43-50; Luk. 22:47-53)

¹ Ana Yesu kotoi avasa, reve ayi no ojoro a yi a kara reve a pasa Ubaa wa Kidron. Reve a rawa ubata u na u ri na danga zetun† va abunda avu a uwa pe. ² A 'yawusa ta ubata'a na abunda, ayi da i zuwai Yahuza za na wina niyi revei ubata u na a ri. ³ Reve nan ganu a gbagbain na Afarishi a lyungu adugari a Aa'isamapada o ro a kuru Yahuza. Waru obolo a asoja a Roma a shi ta obolo ne ele, ama a nda a shi ta ni itana yu uvon ni ifitila na akata. Avu Yahuza tara le a tyo ubata'a.

⁴ Yesu reve ta ili i na yaa fara na ayi, dada wu utai reve we ece le, “Zane da yaa zama?”

⁵ Reve a usu, “Yesu za va Nazara.”

Avu u damma le, “Amu dāda Yesu'u!” (Yahuza za na wina niyi, shi ta mishin ne ele.) ⁶ Ana Yesu damma nle, “Amu dāda ayi'i,” reve o rono na acaṗa avu a riya e ida.

⁷ Reve we ecishe le, “Zane da yaa zama?”

Avu a damma, “Yesu za va Nazara.”

⁸ Avu u usu, “N damma du ta de amu dāda Yesu. Na amu da yaa zama, lyawai ojoro a va a kara.”

⁹ A yuwan ta ne adama e ili i na Yesu dammai de a shiwan, “N lamba ko za ta atsuma a aza na vu ca numu shi.”

¹⁰ Reve Simo Bituru tala matsun me pe'eni ma yi reve u kodo utsuvu wu usa'ani wa aagbashi a aabara a nan ganu. (Aala a aagbashi'i Maluku.)

¹¹ Avu Yesu damma Bituru, “Kambuwa matsun me pe'eni ma wu e ibici ya yi. Vu ta a majiyan n ciga n sowo atsumalima ununa Dada zuwai n sowo shi?”

*A tarai Yesu a tyo ubata wa aabara a nan ganu
(Mat. 26:57-58; Mak. 14:53-54; Luk. 22:54)*

¹² Reve yali i gbaint na asoja a yi a Roma, o'olo na adugari a Aa'isamapada, e reme Yesu avu a nla yi. ¹³ Avu a fara tara yi a tyo ya Hanana, ashawale Kayafa. Kayafa da danai aabara a nan ganu a aa'wan o ndolo. ¹⁴ Ayi dāda za na de acaṗa u dammai azagbain a Isra'ila, “Lyawai vuma nda kuwa tsara ama suru a dana wuma.” ◇

*Bituru wasain Yesu
(Mat. 26:69-70; Mak. 14:66-68; Luk. 22:55-57)*

¹⁵ Reve Simo Bituru no ojoro o ro ◇ a kuru Yesu. Oojoro'o u reve ta aabara a nan ganu'u, dāda u

uwai o6olo na Yesu atsuma a agalaci o ukobu wu uge'etosu wa aabara a nan ganu. ¹⁶ Bituru gba reve wi isawan a alanga zuzu nu unantsu. Avu oojoro'o u kambu u yuwan adanshi na aagbashi o usheli a na a ri o unantsu. Reve a lyawa Bituru u uwa. ¹⁷ Amma avu usheli'i we ece Bituru, "Avu oojoro a vuma ndolo Yesu da, ko ne da shi?"

Avu u wasan, "O'o, amu da shi!"

¹⁸ Mantsa mo utanu ma da ma shi, reve agbashi na adugari a Aa'isamapada a gba'ato akina. Ele a lyasuwusa, dada Bituru rawai zuzu na akina'a adama u lyasuwa.

Aabara a nan ganu a yuwain Yesu yeci

(Mat. 26:59-66; Mak. 14:55-64; Luk. 22:66-71)

¹⁹ Avu aabara a nan ganu a yuwan Yesu yeci adama o ojoro a yi nu uritosu wa yi. ²⁰ Reve u usu, "N yuwusan ta adanshi adama koyan da uwwa. N ritosu ta a a'isa na a Aa'isamapada, ubata u na aza a Isra'ila suru o tsu boloto. N damma ko ili i ta usokowu shi. ²¹ Adama a nye vee eceshe mu cu'un vi ili i nda? Ece ama a na a uwwai uritosu u va. E reve ta ili i na n dammai."

²² Ana Yesu dammai ne, avu dugari ro basa yi o ugbaguzu avu u damma, "Zane da avu a na vaa yuwaan aabara a nan ganu cu'un va adanshi o ndolo?"

²³ Avu u damma, "Na n damma ta ili i ro i na Wila u dammai u ri mejege shi, i roco ili'i. Agba ni ili i na n dammai amayun a da, adama a nye vu basa numu?"

²⁴ Yesu ubuwu wunlu dada Hanana caco niyi a tyo ya Kayafa aabara a nan ganu.

Bituru wasisan ta Yesu

²⁵ Ili i nda a farasa pe atsuma, Simo Bituru de mishin zuzu na akina a lyasuwusa. Dada e ece niyi, “Avu za vi itoni ya Yesu da, ko ne da shi?”

Avu u wasan reve u damma, “O'o, amu da shi!”

²⁶ Aagbashi o ro a aabara a nan ganu a shi ta lo. Maci vuma na Bituru kodoi utsuvu u da. Avu u damma, “Me ene wu ta ubata a danga zetun, ko me ene wu shi?”

²⁷ Avu Bituru wasisan, a mantsa'a avu moton ma saalashi.

A tarai Yesu a tyo ya Bilatu

(Mat. 27:1-2, 11-14; Mak. 15:1-5; Luk. 23:1-5)

²⁸ Ana Kayafa kotoi uge'etosu wa Yesu na wasasa, dada azagbain a Isra'ila a tara niyi a tyo ubata wa Bilatu gwamna vuma va Roma. Avu ama'a e isawan a alanga. Na shi za ro uwa pe, u shi to o'wo babu cece, agba Wilu u shi a lyawa yi u yuwan Abuki a Mapasa shi. ²⁹ Avu Bilatu uta a alanga reve we ece le, “Adanshi a nye a da i tawayi a aci a vuma nda?”

³⁰ Reve a usu, “Na shi vuma nda za vu ulinga wi iwuya i da shi, tsu shi a tawa na ayi ubata wa wu shi.”

³¹ Avu u damma le, “To, adu na aciyadu tara niyi i yawu i ge'eto yi cine Wilu u du u dammai i ge'eto yi.”

Reve a wasan a damma, “Adu aza a Roma i tsu lyawa tsu tsu una vuma shi.” ³² Ili i na a dammai u roco ta ili i na Yesu dammai de cine waa kuwa u fara ta o o'uso amayun.

³³ Reve u kambu o ukobu avu u de Yesu avu we ece yi, “Avu da mogono ma aza a Isra'ila?”

³⁴ Avu u damma, “Yeci ya wu i da nda'a, ko ama o ro a yuwaan wu ta adanshi a va?”

³⁵ Reve u usu, “Vu reve ta amu za va Isra'ila da shi! Ama a wu na nan ganu a gbagbain a da a tawai na avu ya'a va. Nye i da gba vu yuwain?”

³⁶ Reve Yesu usu, “Tsugono tsa va za vu uvadi u nda u da shi. Na shi za vu uvadi u nda u da, agbashi a va a shi ta yuwan nlangi adama a zuwa mu e ekere a azagbain a Isra'ila wan. Amu n ri ana ngono n na maa yuwusan tsugono pa o uvadi shi.”

³⁷ Avu we ece yi, “Avu mogono ma da, ko ne da shi?”

Reve u usu yi, “Vu damma ta amu mogono ma da, waru vu damma ta mejege. Ayi da i zuwai a matsan numu, avu n tawa o uvadi adama n damma ama amayun. Waru za na ri za va amayun tsu poloo mu ta atsuvu.”

³⁸ Avu we ece yi, “Nye i da amayun?”

A padayi Yesu ugana wu ukwa

(Mat. 27:15-31; Mak. 15:6-20; Luk. 23:13-25)

Ana Bilatu dammai ne, avu wu utisa a tyo ya aza a Isra'ila avu u damma le, “Vuma nda yuwan ili i na i rawai n damma, ‘Nu u ciga u ‘yuwan u kuwa’ shi. ³⁹ I reve n tsu bada ta vuma ta atsuma o u'wa wa ali u kara a mantsa ma Abuki a Mapasa. I ciga ta n lyawa ‘mogono ma aza a Isra'ila?’ ”

⁴⁰ Reve a saala, “O'o, a lyawa yi wan! Tsu ciga ta a lyawa Baraba.” (Baraba gba u shi ta u tsu 'yasan nlangi.)

19

Asoja a yuwaan ta Yesu ulamu

(Mak. 15:16-20)

¹ Reve Bilatu† damma asoja a faba Yesu na asudu. ² Reve a dāva ookokolo e eten a awanda, aṅu a zuwayi a aaci,* aṅu o oto yi aayala a sawun daan-daan. ³ Aṅu a taṅusa ya'a yi na a dammi, “Wuma wa wu u jima, mogono ma aza a Isra'ila!” Na a basasa niyi o ugbaguzu.

⁴ Aṅu Bilatu kara o utisa waru, reve u damma ama'a, “Uwwai, n ta o uti yi pa nda ya'a du, adama i reve n tsura ili i ro i na yaa zuwa n kototo yi shi.”

⁵ Reve Yesu uta, wotowu no ookokolo a awanda† na aayala'a. Aṅu Bilatu damma le, “Apa vuma'a!”

⁶ Ana nan ganu a gbagbain obolo na adugari a Aa'isamapada e ene niyi, reve a saala, “Vara niyi a akpata!† Vara niyi a akpata!”

Aṅu u usu, “I tara yi reve i vara yi a akpata. N tsura ili i na yaa zuwa n kototo yi shi.”

⁷ Reve a usu, “U damma ta a na ayi Mawun ma Asula ma da. Adama o ndolo, Wila u tsu u damma ta u kuwa.”

⁸ Ana wu uwwai ili i nda, reve wu uwwa wovon lon. ⁹ Aṅu u kara a kamba o ukobu wa yi reve we ece Yesu, “Te da vu utai?” Agba u usu ili i ro shi. ¹⁰ Aṅu Bilatu damma, “Vu 'yuwan ta a yuwan adanshi na amu? Vu reve, n ta nu ucira u na maa lyawa wu vu kara pere, ko n zuwa a vara wu a akpata.”

¹¹ Aṅu u usu, “Vu ta gura yuwaan mu ne adama a na Asula a zuwa nuwu vu yuwan. Vuma na ca numu e ekere a wu u la'a wu ta unusu.”

* **19:2** Kaisa Mogono mo otosu ta ookokolo a aṅu'un a na a mungai na aayala a sawun daan-daan. A yuwaan ta ne Yesu adama a lamaa yi.

¹² Ana wu uwwai ili i nda, u shi t̄a u ciga u lyawa yi u kar̄a pere. Avu azagbain a Isra'ila a lyuwa elime na yisaali, “Na vu lyawa vuma nda pere, avu i'utsa i Mogono Kaisa da shi! Vuma na suru tarai aciyayi mogono ma da, vuma ndolo ma'yuwatan mo mogono ma da!”

¹³ Ana wu uwwai ili i na aa dansa, reve wu uta na Yesu a alanga avu u danu o ootogu o uge'etosu o ukobu u na a tsu de Ukobu u na a Ru'wai na Atali a Gbagbain. (Aala o ubata u nda na Tsu'arama† ayi da “Gabata.”) ¹⁴ Gogo urana u ta e meremee ma aci o Urana wi Ifofi ya Abuki a Mapasa.

Reve u damma aza a Isra'ila'a, “Apa du mogono ma du!”

¹⁵ Reve a kambuwa yi na yisaali, “Una niyi! Una niyi! Vara yi a akpata!”

Avu we ece le, “I ciga ta n vara mogono ma du a akpata?”

Reve nan ganu a gbagbain a usu, “Tsu ri na mogono mo ro shi, she Kaisa!”

¹⁶ Reve u ca le Yesu adama a vara yi a akpata.

A vara ta Yesu a akpata

(Mat. 27:32-44; Mak. 15:21-32; Luk. 23:26-43)

Avu asoja a tara Yesu reve a kar̄a na ayi. ¹⁷ Ayi a motaa atsuma a lyuci'i, u tanu ta akpata† a yi a tyo Ubata wo Ookoluwo. (Aala o ubata†a na Tsu'arama ayi da “Gologota”†). ¹⁸ Ubata u da da a vara niyi a akpata.† A yuwaan ta ne waru aza o u'wa wa ali e re o ro, vuma ta suru e eebele a ta, Yesu gba e memere.

¹⁹ Reve Bilatu zuwa le a zuwa de iroci zuwa va a akpata'a, adansa,

YESU VA NAZARA, MOGONO MA AZA A ISRA'ILA.

²⁰ Reve a ɗana iroci'i toto uta'atsu: Za vu ufaru na Tsuyahuda,† waru na Tsuroma, waru na Tsuheleni.† Ama na ɗabunda e ɗe yi ta nu una, adama a na ubata u na a varai Yesu a akpata u ri alanga na lyuci shi. ²¹ Reve nan ganu a gbagbain a damma Bilatu, “She vu ɗana, ‘Mogono ma aza a Isra'ila’ wan, amma vu ɗana, ‘Vuma nda damma ta amu da mogono ma aza a Isra'ila.’ ”

²² Avu u usu, “N ɗana yi ta ne, waru ne da u ri.”

²³ Ana asoja o kotoi mavara ma Yesu a akpata, reve a tara itana ya yi avu e ne'eshen bata nashi. Soja suru ta nu upasu wa yi. Reve fo a tara utugu wu uga'an wa yi, za na danai uɗavu diga zuva a cipa. ²⁴ Reve a dammulai vani le, “She tsu karai ayi nda bata bata wan. Tsu yuwain anca'wa adama tsu reve za na aa tara yi.” Ili i nda i fara ta adama e ili i na Adanshi a Asula a dammai wo o'wo amayun:

“E ne'eshen ta itana i va vani le,
avu a yuwan anca'wa adama o utugu u va.” ◇
Ayi nda gba, ayi da ili i na asoja'a a yuwain.

²⁵ Mma va Yesu dana ta lo mishin a nge'en ma akpata obolo na mma ke'en va yi. Meri ka va Kiliyofa na Meri Magadaliya a dana ta lo fo. ²⁶ Oojoro a na u cigai ◇ dana ta lo fo zuzu na mma va Yesu. Ana Yesu ene nle obolo, reve u damma mma va yi, “Vuma nda mawun ma wu ma da gogo.” ²⁷ Reve u damma oojoro'o, “Ayi da mma va wu gogo.” Diga lo da oojoro o ndolo a tara niyi a tyo o u'wa wa yi.

Yesu kuwa ta

(Mat. 27:45-56; Mak. 15:33-41; Luk. 23:44-49)

28 Yesu reve ta a na u kotoi de ulinga wa yi. Amma adama u lyawa Adanshi a Asula o o'wo amayun, reve u damma, "N ta uwwusa akuli!" ◇
 29 Meden ma dana ta lo tapu na mini ma alamu, avu asoja'a a tsupu pe ashidi. Dada a nla niyi o oosondori,†† reve a canana a zuwaa Yesu o una.
 30 Ana Yesu sowoi mini'i, avu u damma, "U koto ta." Avu u kadato aaci, reve u kuwa.

A sapai Yesu e ebele

31 Urana u nda Urana wi Ifofi i da,† agba nu usana u tawa Ashibi a da za na wo o'woi abajini o urana waru Urana u Mapasa u da. Ana wo o'woi aza a Isra'ila a ciga a lyawa lipu le zuva va akpata'a† shi hali urana wa Ashibi, avu a pati Bilatu u lyawa asoja a kuku da ana a aza a na a dana de a akpata adama a kuwa go'o. Reve waru a cipato lipu le e ida. 32 Avu asoja'a a fara kudu ana a ama e re'e aza a na a dana zuva va akpata e ebele e Yesu. 33 Amma ana a rawai ubata wa Yesu, reve e ene u kuwa ta de, agba a kudu ana a yi shi. 34 Avu za ta atsuma a asoja'a tara ibata ya yi reve u sapa Yesu e ebele. Reve mpasa na mini mo uta. 35 Tsu reve ta ili i nda amayun a da, adama a na za na enei ne esu da dammai. U damma ta ne adama adu fo i usu. 36 Ili i nda i fara ta adama Adanshi a Asula† a

◇ **19:28** Ica 69:21; Ica 22:15. † **19:29** A yuwan ta ulinga na adanga a avu'un a na a tsu de "osondori." Ayi da a yuwayin ulinga a Aatagada a Motaa a na o kyo'onuyi mpasa a nantsu vu 'wa va aza a Isra'ila (Mta. 12:22), waru a yuwan ta adanshi a yi bata ro atsuma a Adanshi a Asula. †† **19:31** Urana u Mapasa u ta gura o o'wo urana suru atsuma a ajuma. A aa'wan a na a varai Yesu a akpata wo o'wo ta urana wa Ashibi, adama o ndolo a kambato ta Ashibi'i abajini o urana.

shiwān: “Ko eetele a tā a yi aa kuda shi.” ◇ ³⁷ Waru Adanshi a Asulā o ro a damma tā, “A tā kalyuwa vuma na a sapai ni ibata.” ◇

Acida e Yesu

(*Mat. 27:57-61; Mak. 15:42-47; Luk. 23:50-56*)

³⁸ Ana ili i nda i kotoi, reve Isuhu, vuma lyuci va Arimatiya, pati Bilatu ko u ta lyawa yi u tara lipu va Yesu. (Isuhu za vi itoni va Yesu da, amma usokowu, adama a na wu uwwusa ta wovon wa azagbain a Isra'ila.) Avu Bilatu usu, reve Isuhu 'yawa u tara lipu'u u kara na ayi. ³⁹ Nikodimu, za na shi tawai de ya Yesu na ayin, shewun ta Isuhu. Avu u tawaa na aguma a maguru e re na rawai uritowu ukpaku na a tsu tsuwaan aakwakwa. ⁴⁰ Ama e re a nda a tara ta lipu va yi reve a katala yi akandarawa no okoro obolo na aguma'a. Ne da aza a Isra'ila a tsu yuwan na aa cido aakwakwa. ⁴¹ Ubata u mavara ma akpata'a u ta zuzu na aarumbu, atsuma a aarumbu'u aason a sa'avu a dana ta pe za na koto a yuwain ulinga na ayi shi. ⁴² Adama a na wo o'woi Urana wi Ifobi u da kafu Mapasa,† waru adama a na aaso'on a ri zuzu, dada a zuwai pe lipu'u.

20

Aason e Yesu a ta lyanga

(*Mat. 28:1-8; Mak. 16:1-8; Luk. 24:1-12*)

¹ Nu usana wa Aladi ubata ubuwu haɓa, avu Meri Magadaliya kara a 'yawa a aaso'on, reve we ene aatali a aaso'on ugandaluwu utakatsuwu nu unantsu wa aaso'on. ² Reve u suma a 'yawa ya

◇ 19:36 Mta. 12:46; Mkc. 9:12; Ica 34:20. ◇ 19:37 Zak. 12:10.

Bituru za na ātsu de Simo obolo no oojoro o ro, [◇] za na Yesu cigai, āvu u damma le, “A tara tā Zagbain pe a aaso'on, agba tsu reve ubātā u na a zuwa niyi shi!” ³ Reve Bituru no oojoro'o ā karā ā 'yawā de. ⁴ Mere me le ā danā tā e iladi, agba oojoro o ro'o a sara tā Bituru hali u fara rawaa yi. ⁵ Ana u kanzā u kalyuwāi ātsumā a aaso'on, reve we ene pe okoro goon, agba u uwa pe shi. ⁶ Dada Simo Bituru a rawa āvu u uwa pe, reve we ene pe okoro'o. ⁷ We ene tā fo apadi o okoro a na a palayi urewesu wā Yesu nā āyi. Ā kutsulu yi tā, reve wo o'wo upasu u tā. ⁸ Reve oojoro o ro'o, za na fara rawai a aaso'on fo u uwa pe. Reve we ene āvu u usu a na a 'yasain Yesu ātsumā ā akwakwā. ⁹ (A mantsa mo ndolo koto ā shi e reve ili i na Adanshi ā Asulā a dammai a na amayun a dā a ciga a 'yuwan u 'yon ātsumā o ukwā shi.) ¹⁰ Reve oojoro'o ā karā ā kambā o u'wa.

*Meri Magadaliya enei Yesu
(Mat. 28:9-10; Mak. 16:9-11)*

¹¹ Meri gba wi isawan tā a alanga a aaso'on e mesun. Reve u kanzā u kalyuwā ātsumā a aaso'on. ¹² Āvu we ene pe nlingata mā Asulā n re. Ā danā tā wotowu ni itana i uri waru ā danā tā nden ubātā u na lipu vā Yesu shi. Za tā danā tā ubātā a aaci za tā gba shi ubātā wa ana. ¹³ Reve e ece yi, “Adama ā nye vu ri e mesun?”

Āvu u usu, “A tara tā Zagbain vā, agba n reve ubātā u na a zuwa niyi shi.” ¹⁴ Ana Meri dammai ne, reve u vadala āvu we ene Yesu mishin lo, agba u gura reve a na Yesu dā shi.

◇ 20:2 Yah. 13:23.

¹⁵ Reve Yesu ece yi, “Adama a nye vu ri e mesun? Zane da vu ri e izami?”

Avu u yuwan majiyan gashi ayi da waa kalyuwusa aarumbu'u avu u damma, “Zagbain, nna avu da vu tarai lipu va Yesu, m pati wu ta vu yuwan ankuri, vu damma mu, adama n 'yawa n tara yi.”

¹⁶ Avu u damma yi, “Meri.”

Avu Meri vadala a tyo ya'a yi, reve u damma, “Rabboni!”† (Na Tsu'arama† “Rabboni” urevu wa yi ayi da “Manlu.”)

¹⁷ Reve Yesu damma yi, “She vu reme mu wan, adama a na koto n kara a tyo ya Dada shi. Amma vu kara a tyo ubata o ojoro a va vu damma le, ‘N ta kara a kamba ubata wa Dada va za na ri fo Dada du. Ayi da Asula a va, waru ayi da Asula a du.’ ”

¹⁸ Reve u kara u 'yawa u damma ojoro'o a na we ene ta Zagbai'in. Reve waru u damma le ili i u damma niyi.

Ojoro e Yesu e ene yi ta

(Mat. 28:16-20; Mak. 16:14-18; Luk. 24:36-49)

¹⁹ Na ayin o urana wa Aladi o ndolo, avu ojoro'o o boloto a aasula a ta avu a katsu nantsu, adama a na a uwwusa ta wovon wa azagbain a Isra'ila. Reve Yesu tawa wi isawan e memere me le babu usan, avu u casa le, adansa, “N yuwan ta avasa i tsura asuvu nden.” ²⁰ Ana u dammai ili i nda, reve u roco le antsu e ekere a yi na za ve eebele. Ojoro'o a shiwan ta na mazanga adama a na e te inda Zagbain. ²¹ Reve u dammisa, “Asuvu nden n dana obolo na adu. Cine Dada va lyungu numu atsuma o uvadi, ne da fo ma lyungusu du.” ²² Avu wi ivuwaan le reve u damma, “Ushiyi Ruhu va Akiza.

²³ Nni i yuwaan ama gafura vu nusu le, Asulā fo u ta yuwaan le, o to o'wo nā gafura. Nnā gba i 'yuwan a yuwaan le gafura, Asulā fo u ta 'yuwan a yuwaan le gafura.”

Yesu nā Toma

²⁴ Za rō atsuma a Kupanejere'e, Toma (za na waru ā tsu dē fo Mepishe), u danā obolo ne ele shi, a mantsa ma na Yesu rocoi aciyayi. ²⁵ Ana u rawai, reve akapi o ojoro a damma yi, “Tse ene tā Zagbain!”

Amma avu Toma damma, “Māā usu shi she nā me ene antsu e ekere ā yi, waru she nā n ju'wan antsu'u na aakatsu ā vā ubatā u na ikusa i danai, waru n oto ukere u vā atsuma ā wuntsu we eebele ā yi.”

²⁶ Ana a yuwain ajuma ā tā, reve ojoro'o o bolotowiso a aasula'a, waru Toma danā tā obolo ne ele. Reve a katsu nantsu vadamma nu ufaru, amma avu Yesu tawā wi isawisan e memere me le babu usan. Avu u časā le, reve u damma, “N yuwan tā avasa i tsurā asuvu nden.” ²⁷ Reve u damma Toma, “Kalyuwā ekere ā vā. Zuwa aakatsu ā wu antsu'u. Oto ukere wā wu e eebele ā vā. Vu lyawa mawasan a na vāā usu.”

²⁸ Avu u usu yi, “Avu da Zagbain vā nā Asulā ā vā.”

²⁹ Reve u damma yi, “Vu usu tā o unā na ve ene numu. Aza aba'un a da aza a na e ene numu shi avu gba ā usu.”

Ili i na i zuwai Yahaya danai a aatagada a nda

³⁰ Ojoro e Yesu e ene yi tā a yuwusan iroci yi linga va asalama ro nā abunda aza a na a danai atsuma a aatagada a nda shi. ³¹ N dana tā ili i nda

adama i usu a na Yesu ɗa Zamawawa, Mawun ma Asula, waru adama a na i usu niyi, i ta tsura wuma.

21

Igolo tapu na mugula

¹ A tyo de, reve Yesu rocowiso aciyayi ubata wo ojoro a yi a nge'en m Mala ma Galili.* Apa cine ili'i i farai: ² Ojoro a yi na abunda a dana ta lo: Simo Bituru, na Toma (za na a tsu de Mepishe), na Nataniya va Kana va Galili, na muwun ma Zabadi, no ojoro e re o ro. ³ Reve Simo Bituru damma aza a yi, "Amu n ta 'yawa mereme ma mugula ni igolo."

Reve aza a yi a damma, "Atsu fo tsu ta 'yawa obolo na avu." Avu a kara a 'yawa a wantsun u le. Agba e reme ko ili i shi na ayin o ndolo. ⁴ Ana usana u tawai na wasasa, reve Yesu isawan a nge'en m mala'a, agba ojoro'o e reve a na Yesu da shi.

⁵ Reve u de le, "Ama a va, i reme ta de mugula?" Avu a usu, "O'o."

⁶ Reve u damma le, "Variyi igolo i fu usa'ani u wantsun u fu, i te reme ozo o ro." Reve a yuwan ne, avu igolo'o e reme mugula ma abunda hali a kuda o rono yi.

⁷ Reve oojoro a na Yesu cigai[◇] damma Bituru, "Zagbain da!" Ana Simo Bituru uwwai a na Zagbain da, reve wo oto utugu wa yi (adama a na u shi ta u fodo yi ana u dana'i o ulinga), avu wu teruwe a mini u reme udasu a tyo ubata wa Yesu.

⁸ Reve akapi o ojoro o toni yi atsuma a wantsu'un, uguzu ni igolo'o tapu na mugula. A dana alanga

* **21:1** A tsu de ta fo Mala ma Galili Mala ma Tibariya. [◇] **21:7** Yah. 13:23.

ni idā shi, alanga e le a dānā tā zuzu na ana ukpakuta'atsu (300).† ⁹ Ana ojoro'o o utai atsuma a wantsu'un, reve e ene u tā ni ilyalya, waru u dānā tā a zusun mugula na akinkina.

¹⁰ Avu u damma, “Tawai nā mugula n ro n na i remei gogo.”

¹¹ Reve Simo Bituru kara u uwa atsuma a wantsu'un, reve u rono igolo'o a tyo e idā. Atsuma a yi mugula m gbagbain ukpaku nā kupoton na aza a ta'atsu (153) n dānā tā pe. Agba suru nā ne igolo'o i kara shi. ¹² Reve Yesu damma le, “Tawai i lyuwa.” Ko za tā gba atsuma o ojoro'o gura ece yi, “Zane da vu ri?” shi, adama a na e reve tā a na Zagbain da. ¹³ Avu u 'yawā u tara ilyalya, reve u ca le. Reve waru u ca le fo mugula'a. ¹⁴ Ayi nda, ayi da wa ta'atsu a na u rocoi aciyayi ubata wo ojoro'o ana a 'yasan niyi atsuma o ukwa.

Yesu na Bituru

¹⁵ Ana o kotoi alya, reve Yesu ece Simo Bituru, “Simo mawun ma Yahaya, vu la'a tā aza a wu ciga mu?”

Avu u usu, “Ee, Zagbain, vu reve tā a na n ciga nuwu.”

Reve u damma, “Vu lyuwato mukyokyon n va.”

¹⁶ Reve we ecishe yi we ire, “Simo mawun ma Yahaya, vu ciga mu tā?”

Avu u usu, “Ee, Zagbain, vu reve tā a na n ciga nuwu!”

Avu u damma, “Vu kalyuwa ikyon i va.”

† **21:8** Danshi udasuwu a tsu yuwan tā ulinga nā ayi tsi ili yu uritosu i na a tsu de yadi nā Tsunasara. Ana a ta'atsu a da a tsu yuwan udasuwu u tā.

¹⁷ Reve we ecishe yi wa ta'atsu, “Simo mawun ma Yahaya, vu ciga mu ta?”

Bituru yuwan ta atsumolangu adama a na Yesu yuwan yi ta yeci hali uta'atsu ko u ciga yi ta. Adama o ndolo reve u damma Yesu, “Zagbain, vu reve ta ili suru. Vu reve ta a na n ciga nuwu.”

Avu Yesu damma yi, “Vu lyuwato ikyon i va. ¹⁸ N ta dansaa wu amayun, avu o ulobo, vu tso oto ta itana i na vu cigai, reve vu 'yawa ubata u na vu cigai. Agba na vu kutsa, vu ta bubaruwā e ekere a wu. Reve ozo o ro a nla wu avu a tara wu a tyo ubata u na vu cigai shi.” ¹⁹ (U damma ta ne adama u roco cine Bituru aa kuwa, reve u ca Asula tsugbain.) Reve u damma Bituru, “Toni mu!”

²⁰ Avu Bituru vadala reve we ene oojoro o ro, ◇ za na Yesu cigai. Waru ayi da fo za na rabatoi Yesu ele a alya avu we ece, “Zagbain, zane da aa wina wu?” ²¹ Ana Bituru ene niyi, avu we ece Yesu, “Zagbain, ili i ne yaa cina yi?”

²² Reve u usu yi, “Nna n ciga ta u yuwan wuma hali mantsa ma na maa kamba, te imini ya wu na adama o ndolo? Vu toni mu.” ²³ Adama o ndolo reve aalabari'i a baza atsuma a aza e Itoni a na, ayi nda waa kuwa shi. Agba Yesu damma ne shi. Ili i na u dammai ayi da, “Nna n ciga ta u yuwan wuma hali mantsa ma na maa kamba, te imini ya wu na adama o ndolo?”

²⁴ Ayi oojoro† a nda ayi da u dammai ili i nda suru. U dana yi ta, waru tsu reve ta a na amayun a da waa dansa.

²⁵ Yesu yuwan ta ili i ro na abunda. Nna a dana ili i ndolo suru atsuma a atagada, n jiyān atsuma

◇ **21:20** Yah. 13:23.

o uvadi suru a na aa tsura ubata u na waa rawa a
na a zuwa atagada'a suru shi.

**Nzuwulai n Sa'avu na Tsishingini na adiva a
na a dangulai a Nzuwulai mu Ufaru
New Testament in Tsishingini (NI:tsw:Tsishingini)**

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tsishingini

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tsishingini

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

bb185c63-dc44-572c-ae93-66252c4dfa1e